

Hrvatska agencija za
poljoprivredu i hranu

Croatian Agency for
Agriculture and Food

L'Agence Croate pour
l'Agriculture et l'Alimentation

KLASA: 541-01/25-01/4
URBROJ: 396-08-3/04-25-1
Osijek, 22. prosinca 2025. godine

SAŽETO GODIŠNJE IZVJEŠĆE O PRIJAVI PODATAKA EUROPSKOJ AGENCIJI ZA SIGURNOST HRANE ZA 2024. GODINU

KEMIJSKE TVARI U HRANI, HRANI ZA ŽIVOTINJE I NEPREHRAMBENIM MATRIKSIMA

CENTAR ZA SIGURNOST HRANE

Ivana Gundulića 36b, 31000 Osijek, tel: +385 31 214 900, e-mail: csh@hapih.hr, www.hapih.hr
MB:2528614, OIB: 35506269186, IBAN: HR1210010051863000160

Dostupno na: <https://www.hapih.hr/csh/>

Korespondencija: info.csh@hapih.hr

AUTORI

1. dr. sc. Dražen Knežević, dr. med. vet.
2. dr. sc. Martina Jurković.
3. Adrijana Jurilj, mag.nutr.
4. Ivona Sučić, mag.prot.nat. et amb.
5. Željka Horvat, univ.spec.techn.aliment.

Izjave o sukobu interesa:

Autori nisu bili u izravnom ili neizravnom, financijskom, gospodarskom ili bilo kojem drugom osobnom interesu koji bi se mogao smatrati štetnim za njihovu nepristranost i neovisnost u okviru izrade ovog dokumenta.

Predloženo citiranje:

Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu, Knežević D, Jurković M, Sučić I, Horvat Ž, Jurilj A 2025. Sažeto godišnje izvješće o prijavi podataka Europskoj agenciji za sigurnost hrane za 2024. godinu, Kemijske tvari u hrani i hrani za životinje.

Sažetak

Nacionalni podaci iz područja sigurnosti hrane i hrane za životinje predstavljaju jedan od ključnih izvora informacija za procjenu rizika. Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu (HAPIH), sukladno Zakonu o hrani (NN 18/23), nadležna je institucija za prijavu nacionalnih podataka iz područja sigurnosti hrane i hrane za životinje Europskoj agenciji za sigurnost hrane (EFSA). Za potrebe izvješćivanja EFSA-i službeni i nacionalni referentni laboratoriji moraju dostaviti HAPIH-u nacionalne podatke o rezultatima laboratorijskih analiza uzoraka službenih kontrola hrane i hrane za životinje za prethodnu godinu, sukladno čl. 16. Pravilnika o ovlašćivanju službenih i nacionalnih referentnih laboratorija za obavljanje laboratorijskih analiza, ispitivanja i dijagnosticiranja na uzorcima koji se uzimaju tijekom službenih kontrola i drugih službenih aktivnosti (NN 33/24).

Centar za sigurnost hrane (CSH) zaprimio je, obradio i prijavio 83761 rezultat analiza uzoraka hrane i hrane za životinje za 2024. godinu koje su proveli sljedeći laboratoriji: Eurofins Croatiakontrola d.o.o., Nastavni zavod za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar“, Inspecto d.o.o., Sample Control d.o.o., Hrvatski zavod za javno zdravstvo, Nastavni zavod za javno zdravstvo Primorsko-goranske županije, Bioinstitut d.o.o., Hrvatski veterinarski institut Zagreb, Veterinarski zavod Split, Veterinarski zavod Rijeka i Veterinarski zavod Križevci.

Od ukupno 83761 prijavljene analize hrane i hrane za životinje, 83238 analiza bilo je sukladno, 64 analize su bile s nesukladnim rezultatom, 457 analiza nije evaluirano, a 2 analize definirane su kao „detektirane“. Najveći broj analiza s nesukladnim rezultatom u hrani utvrđen je u području kontaminanata (47 analiza), dok je u području rezidua veterinarsko-medicinskih proizvoda (VMPR) zabilježeno 8 analiza s nesukladnim rezultatom, a u skupini aditiva 4 analize s nesukladnim rezultatom. Analize s nesukladnim rezultatom hrane za životinje zabilježeni su u domeni kontaminanti (1 analiza) i VMPR (4 analize).

Najveći udio analiza hrane odnosio se na domenu VMPR (81%), dok je u ostalim domenama taj udio bio znatno manji i to za domenu kontaminanti (14%), pesticidi (3%) i aditivi (2%). Kod analiza hrane za životinje 92% analiza odnosilo se na domenu kontaminanti, 7% na VMPR i 1% na pesticide.

Ključne riječi: službene kontrole, kemijske tvari, EFSA, HAPIH, prijava podataka

Summary

National data in the field of food and feed safety represent one of the key sources of information for risk assessment. The Croatian Agency for Agriculture and Food (HAPIH), in accordance with the Food Act (OG 18/23), is the competent authority for submitting national food and feed safety data to the European Food Safety Authority (EFSA). For the purposes of reporting to EFSA, official and national reference laboratories must provide HAPIH with national data on the results of laboratory analyses of food and feed samples from official controls for the previous year, in accordance with Article 16 of the Ordinance on the Authorization of Official and National Reference Laboratories for Performing Laboratory Analyses, Testing and Diagnostics on Samples Collected During Official Controls and Other Official Activities (OG 33/24).

The Centre for Food Safety (CSH) received, processed, and reported 83,761 analysis results for food and feed samples for the year 2024, conducted by the following laboratories: Eurofins Croatiakontrola d.o.o., Andrija Štampar Teaching Institute of Public Health, Inspecto d.o.o., Sample Control d.o.o., Croatian Institute of Public Health, Teaching Institute of Public Health of the Primorje-Gorski Kotar County, Bioinstitut d.o.o., Croatian Veterinary Institute Zagreb, Veterinary Institute Split, Veterinary Institute Rijeka, and Veterinary Institute Križevci.

Out of a total of 83,761 reported analyses of food and feed, 83,238 analyses were compliant, 64 analyses had a non-compliant result, 457 analyses were not evaluated, and 2 analyses were classified as “detected.” The highest number of non-compliant results in food was recorded in the area of contaminants (47 analyses), while in the area of residues of veterinary medicinal products (VMPR) 8 non-compliant analyses were recorded, and in the additives group 4 non-compliant analyses. Non-compliant results in feed were recorded in the domain of contaminants (1 analysis) and VMPR (4 analyses).

The largest share of food analyses related to the VMPR domain (81%), while the shares in other domains were considerably smaller: contaminants (14%), pesticides (3%), and additives (2%). For feed analyses, 92% were related to contaminants, 7% to VMPR, and 1% to pesticides.

Keywords: official controls, chemical substances, EFSA, HAPIH, data reporting

SADRŽAJ

Sažetak	1
Summary	2
Popis tablica	5
Popis slika	5
1. Uvod	6
1.1. Ciljevi prikupljanja podataka i izrade izvješća	6
1.2. Pravna osnova - Europska unija	7
1.3. Pravna osnova – Republika Hrvatska	8
1.4. Planovi službenih kontrola hrane i hrane za životinje	8
2. Suradnja nacionalnih i EU dionika	9
3. Nacionalni sustav prikupljanja podataka i izvješćivanja	10
3.1. Dionici sustava i njihove nadležnosti	10
3.1.1. Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ribarstva	11
3.1.2. Ministarstvo zdravstva	12
3.1.3. Državni inspektorat Republike Hrvatske	12
3.1.4. Službeni i referentni laboratoriji	13
3.1.5. Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu – Centar za sigurnost hrane.....	14
3.2. Vremenik provedbe aktivnosti	15
4. Podaci i metodologija upravljanja podacima	17
4.1. Podaci.....	17
4.2. Metodologija prikupljanja podataka	17
4.3. Metodologija validacije podataka	18
4.4. Metodologija prijave podataka.....	19
5. Rezultati	22
5.1. Opći rezultati	22
5.2. Rezultati prema službenom i referentnom laboratoriju.....	25
5.3. Prikaz udjela prijavljenih analiza hrane, hrane za životinje i neprehrambenih matriksa prema domenama	26
5.3.1. Kontaminanti	27
5.3.2. Aditivi	29
5.3.3. VMPPR.....	29
5.3.4. Pesticidi.....	30
5.4. Prikaz analiza s nesukladnim rezultatom prema domenama i parametru	31
6. Uočeni izazovi	34
7. Predstojeće aktivnosti na EU razini	35

8.	Predstojeće aktivnosti na nacionalnoj razini	37
9.	Zaključci	38
10.	Preporuke	40
11.	Literatura	41
12.	Rječnik.....	43
13.	Skraćenice.....	44
14.	Prilozi.....	46

Popis tablica

Tablica 1. Vremenski prikaz dostave i prijave podataka.....	22
Tablica 2. Podaci monitoringa hrane i hrane za životinje za 2024. godinu	23
Tablica 3. Provedene analize monitoringa hrane i hrane za životinje prema laboratorijima, za 2024. godinu	25
Tablica 4. Prijavljene analize hrane prema domeni kontaminanti.....	28
Tablica 5. Prijavljene analize hrane za životinje prema domeni kontaminanti	28
Tablica 6. Prijavljene analize hrane prema domeni aditivi.....	29
Tablica 7. Prijavljene analize hrane prema domeni VMPR	30
Tablica 8. Prijavljene analize hrane za životinje prema domeni VMPR	30
Tablica 9. Prijavljene analize hrane prema domeni pesticidi	31
Tablica 10. Prijavljene analize hrane za životinje prema domeni pesticidi.....	31
Tablica 11. Prikaz analiza s nesukladnim rezultatom prema domeni, parametru i nazivu uzorka	32

Popis slika

Slika 1. Shematski prikaz dionika sustava i njihove odgovornosti za domenu VMPR.....	10
Slika 2. Shematski prikaz dionika sustava i njihove odgovornosti za domene aditivi i kemijski kontaminanti.....	11
Slika 3. Rokovi za izvješćivanje i validaciju podataka o kemijskim tvarima u 2025. godini	16
Slika 4. SSD2 format za prikupljanje podataka u okviru kemijskog monitoringa.....	17
Slika 5. EFSA-in preglednik kataloga, primjer prikaza MTX (FoodEx2 Matrix) kataloga za kodiranje uzoraka hrane i PARAM kataloga za kodiranje kemijskih parametara koji su analizirani u uzorcima.....	18
Slika 6. EFSA-in alat za validaciju podataka.....	19
Slika 7. Data Collection Framework (DCF) - EFSA-ina interaktivna web-platforma za automatiziranu obradu i validaciju podataka	19
Slika 8. Scientific Data Warehouse (sDWH) - EFSA-ino centralno spremište podataka.....	20
Slika 9. Prikaz procesa prijave podataka	21
Slika 10. Udio prijavljenih analiza hrane prema domenama.....	26
Slika 11. Udio prijavljenih analiza hrane za životinje prema domenama	27

1. Uvod

Prikupljanje podataka o rezultatima laboratorijskih analiza uzoraka hrane i hrane za životinje prikupljenih u okviru provedbe službenih kontrola temelj je za učinkovito funkcioniranje sustava sigurnosti hrane u Europskoj uniji (EU) pa tako i u Republici Hrvatskoj (RH) kao njejoj članici.

Sustav sigurnosti hrane temelji se na analizi rizika – strukturiranom pristupu koji obuhvaća procjenu rizika, upravljanje rizikom i komunikaciju o rizicima, koja podrazumijeva komunikaciju između procjenitelja rizika i upravitelja rizikom te javnosti.

HAPIH je referentno tijelo za provedbu aktivnosti vezanih za procjenu rizika za zdravlje ljudi i životinja od kemijskih, bioloških i fizikalnih opasnosti u hrani i hrani za životinje u RH. Procjena rizika je složen multidisciplinarni proces, sastavljen od četiri koraka koji uključuje identifikaciju opasnosti, karakterizaciju opasnosti, procjenu izloženosti te karakterizaciju rizika. Procjenom rizika HAPIH pruža nezavisnu znanstvenu potporu tijelima nadležnim za upravljanje rizicima, čime se u području sigurnosti hrane i hrane za životinje u Republici Hrvatskoj osigurava najveća moguća razina zaštite života i zdravlja ljudi i životinja.

Prikupljanje točnih i pouzdanih podataka preduvjet je za kvalitetnu procjenu rizika i upravljanje rizikom. Znanstvenici koji provode procjene rizika, kao i upravitelji rizicima te donositelji odluka na nivou EU i RH trebaju ažurirane i usporedive podatke o različitim kemijskim, biološkim i fizikalnim opasnostima koje se nalaze u lancu prehrane te podatke o potrošnji hrane.

1.1. Ciljevi prikupljanja podataka i izrade izvješća

Cilj prikupljanja podataka je utvrđivanje učestalosti kontaminacije hrane i hrane za životinje te razine kontaminacije. Ove informacije, u kombinaciji s pouzdanim informacijama o potrošnji hrane omogućuju procjeniteljima rizika da procijene izloženost potrošača određenoj opasnosti podrijetlom iz hrane. Procjene rizika također omogućuju znanstvenicima davanje preporuka za sprječavanje, smanjenje i praćenje tih opasnosti u lancu prehrane. Pristup usklađenim podacima i rezultati procjene rizika omogućavaju upraviteljima rizikom donošenje informiranih odluka za zaštitu i promicanje zdravlja potrošača.

Suradnja različitih dionika u prikupljanju podataka u RH te njihova suradnja s EFSA-om ključna je za unaprjeđenje učinkovitosti nacionalnog i europskog sustava sigurnosti hrane.

U cilju osiguranja kvalitetne i pravovremene procjene rizika i praćenja trendova tijekom vremena, CSH provodi kontinuirane aktivnosti prikupljanja podataka i njihovog prijavljivanja EFSA-i.

U ovom dokumentu prikazani su sažeti podaci o rezultatima laboratorijskih analiza kemijskih tvari u uzorcima hrane i hrane za životinje, prikupljenih u okviru provedbe službenih kontrola tijekom 2024. godine, koji su tijekom 2025. godine prijavljeni EFSA-i.

Cilj ovog izvješća je pružiti uvid u legislativni okvir za upravljanje podacima, nadležnosti dionika te rezultate analize prikupljenih nacionalnih podataka, kako bi se osigurala transparentnost u i doprinijelo donošenju znanstveno utemeljenih odluka na nacionalnoj i europskoj razini.

Detaljan prikaz rezultata prema pojedinim podatkovnim domenama (kontaminanti, aditivi i rezidue veterinarsko medicinskih proizvoda) biti će objavljen u zasebnim godišnjim izvješćima.

1.2. Pravna osnova - Europska unija

Radi postizanja potpune usklađenosti s europskim propisima, RH je donijela i prilagodila niz zakonskih i podzakonskih akata. Ključan među njima je Zakon o hrani (NN 18/23), usklađen s temeljnim pravnim aktom Europske unije u tom području – Uredbom (EZ) br. 178/2002 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. siječnja 2002. o utvrđivanju općih načela i uvjeta zakona o hrani, osnivanju Europske agencije za sigurnost hrane te utvrđivanju postupaka u područjima sigurnosti hrane (EK, 2002). Ovom Uredbom se definiraju osnovna načela i zahtjevi zakonodavstva o hrani, s naglaskom na zaštitu zdravlja potrošača i osiguravanje visoke razine sigurnosti hrane. Paralelno su provedene prilagodbe zakonodavstva koje se odnose na veterinarstvo, poljoprivredu i zaštitu bilja. U okviru članka 23. i 33. Uredbe 178/2002 (EK, 2002), EFSA je od Europske komisije (EK) dobila mandat (Prilog 1) za prikupljanje, analizu i usklađivanje podataka relevantnih za procjenu rizika u području sigurnosti hrane i hrane za životinje.

Od 2022. godine države članice pravno su obvezne prikupljati i prijavljivati rezultate kontrolnih planova kontaminanata u hrani prema Delegiranoj uredbi Komisije (EU) 2022/931 od 23. ožujka 2022. o dopuni Uredbe (EU) 2017/625 Europskog parlamenta i Vijeća utvrđivanjem pravila o provedbi službenih kontrola kontaminanata u hrani (EK, 2022c) te Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2022/932 od 9. lipnja 2022. o ujednačenom praktičnom uređenju za provedbu službenih kontrola kontaminanata u hrani, o posebnom dodatnom sadržaju višegodišnjih nacionalnih planova kontrola i o posebnom dodatnom uređenju za njihovu izradu (EK, 2022a).

Za domenu VMPPR propisane su Delegirana Uredba Komisije (EU) 2022/1644 od 7. srpnja 2022. o dopuni Uredbe (EU) 2017/625 Europskog parlamenta i Vijeća posebnim zahtjevima u pogledu provedbe službenih kontrola uporabe farmakološki djelatnih tvari koje su odobrene kao veterinarsko-medicinski proizvodi ili kao dodaci hrani za životinje te zabranjenih ili neodobrenih farmakološki djelatnih tvari i njihovih ostataka (EK, 2022d) i Provedbena Uredba Komisije (EU) 2022/1646 od 23. rujna 2022. o ujednačenom praktičnom uređenju za provedbu službenih kontrola upotrebe farmakološki djelatnih tvari koje su odobrene kao veterinarsko-medicinski proizvodi ili kao dodaci hrani za životinje te upotrebe zabranjenih ili neodobrenih farmakološki djelatnih tvari i njihovih ostataka, o posebnom sadržaju višegodišnjih nacionalnih planova kontrola i o posebnom uređenju za njihovu izradu (EK, 2022b).

Osim toga, Preporuka Komisije (EU) br. 2023/965 od 12. svibnja 2023. o metodologiji za praćenje unosa prehrambenih aditiva i aroma (EK, 2023) stupa na snagu s pilotnim prikupljanjem podataka o praćenju pojavnosti (razine uporabe i analitički rezultati) dodatka hrani, u skladu s Uredbom (EZ) br. 1333/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o prehrambenim aditivima (EK, 2008b) te aromama u hrani, kako je utvrđeno u Uredbi (EZ) br. 1334/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o aromama i nekim sastojcima hrane s osobinama aroma za upotrebu u i na hrani, te o izmjeni Uredbe Vijeća (EEZ) br. 1601/91, uredbi (EZ) br. 2232/96 i (EZ) br. 110/2008 te Direktive 2000/13/EZ (EK, 2008a).

1.3. Pravna osnova – Republika Hrvatska

Sukladno Uredbi (EU) 2017/625 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. ožujka 2017. o službenim kontrolama i drugim službenim aktivnostima kojima se osigurava primjena propisa o hrani i hrani za životinje, pravila o zdravlju i dobrobiti životinja, zdravlju bilja i sredstvima za zaštitu bilja (SL L 95, 7. 4. 2017.) i Zakonu o službenim kontrolama i drugim službenim aktivnostima koje se provode sukladno propisima o hrani, hrani za životinje, o zdravlju i dobrobiti životinja, zdravlju bilja i sredstvima za zaštitu bilja (NN 52/21), utvrđuju se nadležna tijela i njihove zadaće vezano uz organizaciju, provedbu i koordinaciju službenih kontrola i drugih službenih aktivnosti, financiranje službenih kontrola, načine administrativne pomoći i suradnje, komunikacije i izvješćivanja, granične kontrolne postaje, kontrolne točke, ostale granične prijelaze i carinska mjesta za uvoz, daljnji prijevoz pošiljaka, pristojbe i naknade za službene kontrole, uređenje sustava službenih i referentnih laboratorija, uspostavljanje računalnog informacijskog sustava za upravljanje informacijama i podacima u vezi sa službenim kontrolama te prekršajne odredbe.

Prema Zakonu o hrani (NN 18/23), za koordinaciju i posebne poslove vezane uz prijavu nacionalnih podataka iz posebnih propisa kojima su uređeni načini izvješćivanja o podacima iz područja sigurnosti hrane i hrane za životinje prema EFSA-i, nadležan je HAPIH, osim u području pesticida, za što je nadležno Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ribarstva (MPŠR). Podaci koje države članice prikupe u okviru službenih kontrola o prisutnosti kontaminanata u hrani moraju se dostavljati i Europskoj agenciji za sigurnost hrane („EFSA”) u skladu s člankom 33. Uredbe (EZ) br. 178/2002 Europskog parlamenta i Vijeća(7). Kako bi se omogućilo praćenje najnovijih podataka o pojavnosti, sve bi države članice podatke trebale dostavljati redovito i na isti datum.

Na nacionalnoj razini CSH prikuplja, obrađuje i analizira rezultate službenih kontrola hrane i hrane za životinje te ostale relevantne podatke s ciljem karakterizacije i praćenja rizika koji mogu imati izravan ili neizravan utjecaj na sigurnost hrane i hrane za životinje.

1.4. Planovi službenih kontrola hrane i hrane za životinje

Planovi i programi monitoringa hrane i hrane za životinje prema kojima se provode laboratorijske analize uzoraka u RH, a čiji se podaci dostavljaju HAPIH-u su:

- Državni program monitoringa rezidua (Nadležno tijelo: MPŠR, Uprava za veterinarstvo i sigurnost hrane) - [Državni program monitoringa rezidua \(DPMR\)](#);
- Plan praćenja hrane životinjskog podrijetla u 2025. godini (Nadležno tijelo: MPŠR, Uprava za veterinarstvo i sigurnost hrane) - [Plan praćenja hrane životinjskog podrijetla](#);
- Plan monitoringa za hranu za životinje (Nadležno tijelo: MPŠR, Uprava za veterinarstvo i sigurnost hrane) – [Plan monitoringa za hranu za životinje](#);
- Plan praćenja kakvoće mora i školjkaša na proizvodnim područjima i područjima za ponovno polaganje živih školjkaša (Nadležno tijelo: MPŠR, Uprava za veterinarstvo i sigurnost hrane) - [Plan praćenja kakvoće mora i školjkaša na proizvodnim područjima i područjima za ponovno polaganje živih školjkaša](#);
- Godišnji planovi monitoringa/uzorkovanja hrane te predmeta i materijala u kontaktu s hranom od strane sanitarne inspekcije (Nadležno tijelo: Državni inspektorat Republike

Hrvatske (DIRH), Sektor sanitarne inspekcije) - [Godišnji plan rada DIRH-a za 2024. godinu](#);

- Godišnji plan praćenja pošiljaka iz uvoza granične veterinarske inspekcije (Nadležno tijelo: DIRH, Sektor za veterinarski nadzor i nadzor sigurnosti hrane) - [Godišnji plan rada DIRH-a za 2024. godinu](#).

Za provedu službenih analiza uzoraka prema planovima i programima monitoringa hrane i hrane za životinje, MPŠR ovlašćuje službene i nacionalne referentne laboratorije. Ovlašteni laboratoriji prema Pravilniku o ovlašćivanju službenih i nacionalnih referentnih laboratorija za obavljanje laboratorijskih analiza, ispitivanja i dijagnosticiranja na uzorcima koji se uzimaju tijekom službenih kontrola i drugih službenih aktivnosti (NN 33/2024), nacionalne podatke o rezultatima laboratorijskih analiza uzoraka službenih kontrola hrane, hrane za životinje i životinja za prethodnu godinu moraju dostaviti CSH za potrebe izvješćivanja prema EFSA-i. Iznimno od navedenog, službeni i nacionalni referentni laboratoriji nisu obvezni dostavljati HAPIH-u:

- podatke o rezultatima laboratorijskih analiza uzoraka službenih kontrola hrane koje provodi sanitarna inspekcija DIRH-a;
- podatke o rezultatima laboratorijskih analiza uzoraka službenih kontrola hrane, hrane za životinje i životinja koje direktno prijavljuju u EFSA-u.

2. Suradnja nacionalnih i EU dionika

Kako bi se osigurala točna i pravovremena prijava podataka, HAPIH koordinira i djeluje kao savjetodavna institucija za sve dionike uključene u monitoring hrane i hrane za životinje.

S ciljem razmjene znanja i iskustava, razvoja novih mogućnosti suradnje te unaprjeđenja sustava prijave podataka, CSH je 18. ožujka 2025. godine organizirao sastanak dionika uključenih u sustav prikupljanja podataka o biološkim i kemijskim opasnostima te njihovog prijavljivanja EFSA-i. Sastanak je obuhvaćao predavanja i rasprave o zakonodavstvu u području sigurnosti hrane, izazovima u prikupljanju i prijavi podataka te metodama korištenja prikupljenih informacija pri izradi znanstvenih dokumenata o rangiranju rizika, znanstvenih mišljenja i različitih godišnjih izvješća. Sudionici sastanka uključivali su i predstavnike EFSA-e, koji su predstavili rad Savjetodavne skupine za podatke (AGoD, *Advisory Group on Data*) i tijekom projekta Rebuild Data Framework, koji okupljaju stručnjake iz država članica s ciljem unaprjeđenja postupaka prikupljanja, analize i prijave podataka.

AGoD je skupina Savjetodavnog vijeća EFSA-e osnovana 2021. godine kako bi odgovorila na različite izazove u sustavu podataka o sigurnosti hrane. Skupina se sastoji od predstavnika Savjetodavnog vijeća (na dobrovoljnoj osnovi), tehničkih stručnjaka koje su ovlastili članovi Savjetodavnog vijeća, osoblja EFSA-e i predstavnika EK. Od 2024. godine zemlje sudionice su: Austrija, Hrvatska, Danska, Finska, Francuska, Njemačka, Mađarska, Italija, Irska, Nizozemska, Norveška, Portugal, Švedska i Švicarska. Skupina se sastaje otprilike sedam puta godišnje, od čega se četiri sastanka održavaju usporedno sa sastancima Savjetodavnog vijeća. Unutar AGoD-a djeluje 5 podgrupa:

- Upravljanje politikama i kvalitetom podataka,
- Operativno upravljanje podacima,

- Alati & Ekosustav,
- Ljudi & Kapaciteti i
- Inovacije.

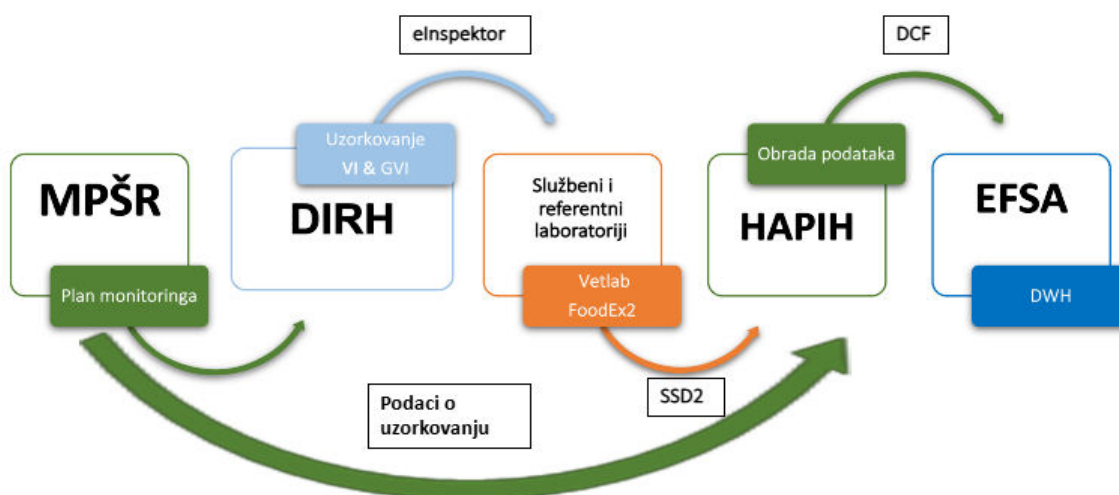
Podgrupe djeluju kao potpore AGoD-a, s ciljem pružanja stručne podrške u provedbi aktivnosti i ostvarivanju strateških ciljeva. Njihove ključne zadaće uključuju:

- identifikaciju potreba i mogućih rješenja u području upravljanja podacima i povezanim procesima;
- definiranje ideja za nove projekte i inicijative koje mogu pridonijeti unapređenju rada AGoD-a;
- razmatranje statusa postojećih podgrupa, uključujući one koje trenutačno nisu aktivne.

3. Nacionalni sustav prikupljanja podataka i izvješćivanja

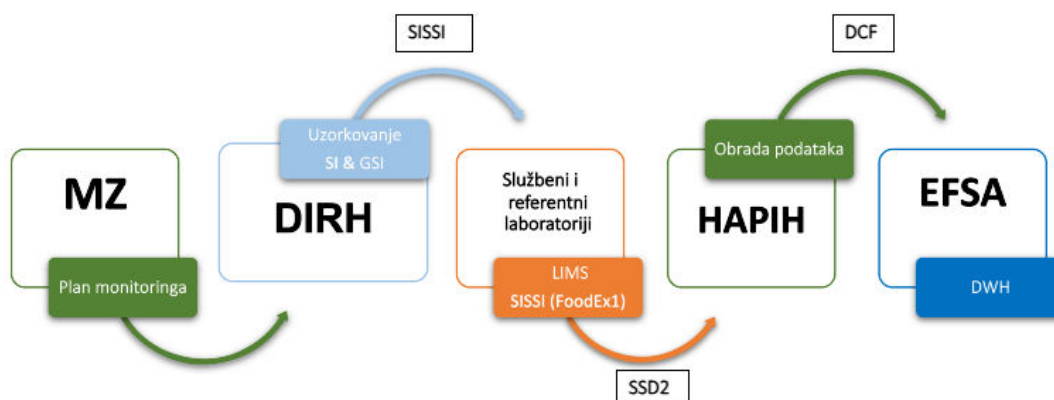
3.1. Dionici sustava i njihove nadležnosti

U nacionalni sustav prikupljanja podataka i izvješćivanja uključeni su MPŠR, DIRH, Ministarstvo zdravstva (MZ) i HAPIH, odnosno nadležna tijela koja sudjeluju u osiguranju sustava sigurnosti hrane, hrane za životinje, zdravlja i dobrobiti životinja te biljnog zdravstva. Shematski prikaz dionika sustava i njihove odgovornosti za domenu VMPPR nalazi se na Slici 1.

Slika 1. Shematski prikaz dionika sustava i njihove odgovornosti za domenu VMPPR

Shematski prikaz dionika sustava i njihove odgovornosti za domene aditivi i kontaminanti prikazan je na Slici 2.

Slika 2. Shematski prikaz dionika sustava i njihove odgovornosti za domene aditivi i kemijski kontaminanti

3.1.1. Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ribarstva

MPŠR predstavlja središnje nadležno tijelo za područje sigurnosti hrane, hrane za životinje, zdravlja i dobrobiti životinja te službenih kontrola. Prema Zakonu o hrani (NN 18/23) i Zakonu o službenim kontrolama i drugim službenim aktivnostima koje se provode sukladno propisima o hrani, hrani za životinje, o zdravlju i dobrobiti životinja, zdravlju bilja i sredstvima za zaštitu bilja (NN 52/21), MPŠR je odgovorno za koordinaciju službenih kontrola u RH te djeluje kao kontakt točka prema EK i međunarodnim institucijama u području sigurnosti hrane. U okviru svojih ovlasti, MPŠR donosi podzakonske propise, daje stručne smjernice i provodi usklađivanje nacionalnog zakonodavstva s pravnom stečevinom EU.

U svrhu učinkovite provedbe sustava sigurnosti hrane i hrane za životinje, MPŠR kontinuirano unapređuje postojeće mehanizme kontrole te osigurava njihovu usklađenost s europskim zahtjevima. MPŠR izrađuje Višegodišnji nacionalni plan službenih kontrola (VNPSK) za područje hrane, hrane za životinje, zdravlja i dobrobiti životinja, koji predstavlja temeljni strateški dokument za organizaciju, nadzor i procjenu službenih kontrola. Osim izrade VNPSK-a, MPŠR sudjeluje i u izradi godišnjih planova službenih kontrola, kao i u izradi godišnjih izvješća o provedbi kontrola, koja se dostavljaju EK.

MPŠR je nadležno i za odobravanje i registraciju objekata u poslovanju s hranom životinjskog podrijetla, izdavanje smjernica za provedbu dobre higijenske prakse, sustava Analize opasnosti i kontrole kritičnih točaka (HACCP, *Hazard Analysis and Critical Control Points*) te ostalih zahtjeva iz područja sigurnosti hrane. Također je odgovorno za upravljanje rizicima u području sigurnosti hrane, pripremu kriznih planova te koordinaciju mjera u slučaju incidenta ili sumnje na nesigurnu hranu ili hranu za životinje.

Kroz svoje uprave i stručna tijela, MPŠR provodi i nadzor nad radom ovlaštenih i delegiranih tijela, osigurava dosljednu primjenu službenih kontrola te surađuje s DIRH-om i HAPIH-om u prikupljanju i validaciji podataka za nacionalne i europske sustave izvješćivanja.

3.1.2. Ministarstvo zdravstva

MZ provedbom zakonodavstva i njegovom učinkovitošću u područjima sprečavanja i suzbijanja zaraznih bolesti, proizvodnje i stavljanja na tržište hrane, GMO, proizvodnje i stavljanja na tržište predmeta i materijala koji dolaze u neposredan dodir s hranom, izravno štiti javnozdravstveni interes.

MZ nadležno je za uspostavu politike sigurnosti hrane unutar područja: predmeta i materijala koji dolaze u neposredan dodir s hranom, kontaminanata u hrani, prehrambenih aditiva, aroma i prehrambenih enzima u hrani, pomoćnih tvari u procesu proizvodnje, uključujući i otapala, dodataka prehrani, prehrambenih i zdravstvenih tvrdnji, dodavanja vitamina, minerala i drugih tvari hrani, hrane za specifične skupine, brzo zamrznute hrane, hrane podvrgnute ionizirajućem zračenju, nove hrane, genetski modificirane (GM) hrane i GM hrane za životinje, ovlašćivanja službenih i referentnih laboratorija za GM hranu i GM hranu za životinje te predmete i materijale koji dolaze u neposredan dodir s hranom.

MZ je, sukladno Zakonu o službenim kontrolama (NN 52/21), nadležno tijelo za planiranje, organizaciju i provedbu službenih kontrola u svom području djelokruga, uključujući praćenje javnozdravstvenih rizika hrane te koordinaciju inspekcijskih službi pod svojom nadležnošću (sanitarna inspekcija).

Nadležno je i za donošenje podzakonskih akata, izradu stručnih smjernica, te usklađivanje nacionalnog zakonodavstva s pravnom stečevinom EU u segmentima koji se odnose na sigurnost hrane neživotinjskog podrijetla i zdravstvene aspekte hrane.

MZ sudjeluje u izradi i provedbi VNPSK-a, u skladu s EU regulativama i nacionalnim zakonodavstvom.

Koordinaciju izrade nacionalnog plana za službene kontrole kontaminanata u hrani na temelju Uredbe (EU) 2017/625 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. ožujka 2017. o službenim kontrolama i drugim službenim aktivnostima kojima se osigurava primjena propisa o hrani i hrani za životinje, pravila o zdravlju i dobrobiti životinja, zdravlju bilja i sredstvima za zaštitu bilja (EK, 2017), Provedbene uredbe 2022/932 (EK, 2022a) i Delegirane uredbe 2022/931 (EK, 2022c) te dostavljanje plana EK provodi Služba za zdravstvenu ekologiju MZ-a.

MZ također surađuje s DIRH-om i HAPIH-om u nacionalnim programima praćenja, procjene rizika i izvješćivanja, te osigurava komunikaciju rizika prema javnosti u javnozdravstvenim aspektima sigurnosti hrane.

3.1.3. Državni inspektorat Republike Hrvatske

DIRH je nadležan za provedbu inspekcijskog nadzora, odnosno službenih kontrola, te za uspostavu i provođenje politike sigurnosti hrane i hrane za životinje unutar područja: Sustava brzog uzbunjivanja za hranu i hranu za životinje (RASFF, *Rapid Alert System for Food and Feed*), upravljanja krizom u području sigurnosti hrane i hrane za životinje, registracije objekata hrane neživotinjskog podrijetla i ostalih objekata iz nadležnosti sanitarne inspekcije prema propisu kojim se uređuju službene kontrole.

DIRH provodi službene kontrole u odobrenim i registriranim objektima u poslovanju s hranom, odobrenim i registriranim objektima s hranom za životinje i primarnoj proizvodnji hrane za životinje, nusproizvodima životinjskog podrijetla te subjektima u poslovanju s nusproizvodima.

Kao središnje provedbeno tijelo, DIRH je odgovoran za organizaciju i koordinaciju svih službenih kontrola unutar svog djelokruga, uključujući sanitarni, veterinarski i poljoprivredni inspekcijski nadzor.

DIRH osigurava da se službene kontrole provode redovito, učinkovito i u skladu s VNPSK, kao i s godišnjim planovima kontrole.

U okviru Zakona o službenim kontrolama (NN 52/21), DIRH je nadležan za provedbu uzorkovanja, provjeru sljedivosti, nadzor označavanja i deklariranja hrane, kontrole higijenskih uvjeta, te provjeru sustava samokontrole HACCP kod subjekata u poslovanju s hranom. Također provodi nadzor nad uvozom i tržišnim nadzorom hrane i hrane za životinje te poduzima mjere ograničavanja, povlačenja i opoziva nesigurnih proizvoda.

DIRH upravlja i koordinira aktivnosti u okviru RASFF sustava i sustava upravljanja kriznim situacijama u području sigurnosti hrane i hrane za životinje te poduzima službene mjere kada se utvrdi nesukladnost koja može predstavljati rizik za zdravlje ljudi ili životinja.

DIRH surađuje s MPŠR, MZ-om, HAPIH-om te ostalim nadležnim tijelima (Carinska uprava, MUP (Ministarstvo unutarnjih poslova (MUP)), Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja (MINGOR), Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture (MMPI), Hrvatske vode, Jedinice lokalne i područne (regionalne samouprave) itd.) u razmjeni podataka, izradi izvješća i razvoju nacionalnih programa nadzora.

3.1.4. Službeni i referentni laboratoriji

Službeni laboratorij je pravna osoba ili posebna organizacijska cjelina unutar pravne osobe ovlaštena za obavljanje laboratorijskih analiza, ispitivanja i dijagnosticiranja na uzorcima koji se uzimaju tijekom službenih kontrola i drugih službenih aktivnosti prema Pravilniku o ovlašćivanju (NN 33/24).

Nacionalni referentni laboratorij je pravna osoba ili posebna organizacijska cjelina unutar pravne osobe, ovlaštena kao referentna za određena područja, čija je svrha osigurati visoku razinu pouzdanosti, preciznosti i kvalitete u području mjerenja za obavljanje laboratorijskih analiza, ispitivanja i dijagnosticiranja na uzorcima koje provode službeni laboratoriji tijekom službenih kontrola i drugih službenih aktivnosti te je ovlaštena za obavljanje laboratorijskih analiza, ispitivanja i dijagnosticiranja na uzorcima koji se uzimaju tijekom službenih kontrola i drugih službenih aktivnosti prema Pravilniku o ovlašćivanju (NN 33/24).

Sukladno člancima 43. i 44. Zakona o službenim kontrolama (NN 52/21) te Pravilniku o ovlašćivanju (NN 33/24), MPŠR određuje, odnosno ovlašćuje službene i nacionalne referentne laboratorije za obavljanje laboratorijskih analiza, ispitivanja i dijagnosticiranja na uzorcima koji se uzimaju tijekom službenih kontrola i drugih službenih aktivnosti.

Područja ovlašćivanja laboratorija obuhvaćaju: hranu i hranu za životinje, ekološku proizvodnju, zdravlje životinja, biljno zdravstvo i sredstva za zaštitu bilja (fizikalno-kemijska svojstva)¹.

Ovlašteni službeni i nacionalni referentni laboratoriji u području zdravlja životinja upisani su u Upisnik službenih i nacionalnih referentnih laboratorija u području zdravlja životinja u kojem se nalaze kontakt podaci laboratorija².

Ovlašteni službeni i nacionalni referentni laboratoriji u području hrane, hrane za životinje te ekološke proizvodnje upisani su u Upisnik službenih i nacionalnih referentnih laboratorija u području hrane, hrane za životinje te ekološke proizvodnje u kojem se nalaze kontakt podaci laboratorija³.

3.1.5. Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu – Centar za sigurnost hrane

CSH je nacionalno referentno tijelo za provedbu aktivnosti vezanih za procjenu rizika za zdravlje ljudi i životinja od kemijskih, bioloških i fizikalnih opasnosti u hrani i hrani za životinje.

CSH izrađuje znanstvena i stručna mišljenja te ostale znanstvene i stručne dokumente kojima pruža znanstvenu i tehničku potporu MPŠR, MZ, DIRH-u te drugim zainteresiranim stranama. Područja djelovanja CSH obuhvaćaju sigurnost, kvalitetu i sljedivost hrane i hrane za životinje, GM hranu i hranu za životinje, kao i pitanja povezana s prehranom te zdravljem i dobrobiti životinja. Jedna od važnih zadaća CSH jest i izrada znanstvenih studija i istraživanja u području sigurnosti i kvalitete hrane i hrane za životinje te prehrambenih navika.

CSH je odgovoran za provedbu koordiniranja i posebnih poslova vezanih za prijavu nacionalnih podataka iz posebnih propisa kojima su uređeni načini izvješćivanja o podacima iz područja sigurnosti hrane i hrane za životinje prema EFSA-i, osim u području pesticida, za što je nadležno MPŠR. CSH sudjeluje u prikupljanju, obradi, validaciji i dostavi podataka EFSA-i te na temelju tih podataka radi procjenu izloženosti i brzu procjenu rizika unutar Mreže za uzbunjivanje i suradnju (ACN, *Alert and Cooperation Network*). ACN je mehanizam suradnje između tijela država članica EU-a i EK, koji se koristi za brzu razmjenu informacija i procjenu rizika kada se pojave incidenti koji mogu utjecati na sigurnost hrane, hrane za životinje, zdravlje ljudi ili životinja.

Kako bi se osigurala točna i pravovremena prijava nacionalnih podataka, CSH koordinira i djeluje kao savjetodavna institucija za sve dionike uključene u izradu planova službenih kontrola hrane i hrane za životinje te njihovu provedbu.

CSH prikuplja i analizira rezultate laboratorijskih analiza uzoraka hrane i hrane za životinje uzorkovanih u okviru provedbe službenih kontrola i druge relevantne podatke s ciljem karakterizacije i praćenja rizika koji mogu imati izravan ili neizravan utjecaj na sigurnost, kvalitetu i sljedivost hrane i hrane za životinje. CSH na osnovi podataka prijavljenih službenih i nacionalnih referentnih laboratorija u skladu s člankom 16. Pravilnika o ovlašćivanju službenih

¹ <http://www.veterinarstvo.hr/default.aspx?id=1118>

² <http://www.veterinarstvo.hr/default.aspx?id=4569>

³ <http://www.veterinarstvo.hr/default.aspx?id=1269>

i nacionalnih referentnih laboratorija (NN 33/24), izrađuje godišnja izvješća po domenama (aditivi, kontaminanti, VMPP) za potrebe prijave podataka u EFSA-u.

CSH je temeljem Delegirane uredbe 2022/931 (EK, 2022c) i Provedbene uredbe 2022/932 (EK, 2022a), s ciljem dodatnog unaprjeđenja aktivnosti vezanih za izrade programa i planova službenih kontrola i praćenja pojavnosti kemijskih kontaminanata u hrani, a samim tim unaprjeđenja sustava sigurnosti hrane i zaštite zdravlja građana RH, razvio i primijenio jedinstveni metodološki pristup procjene rizika od kemijskih tvari u hrani pomoću kojeg se izrađuje dokument „Rangiranje rizika od kemijskih opasnosti u hrani“, koji se ažurira svake godine i dostavlja nadležnim tijelima za upravljanje rizicima.

Procjene rizika koje provodi CSH u skladu su s međusektorskim i sektorsko-specifičnim smjernicama Znanstvenog vijeća i Znanstvenih odbora EFSA-e o načelima procjene rizika. Za potrebe izrade dokumenata „Rangiranja rizika od kemijskih kontaminanata u hrani“ koriste se sljedeći podaci:

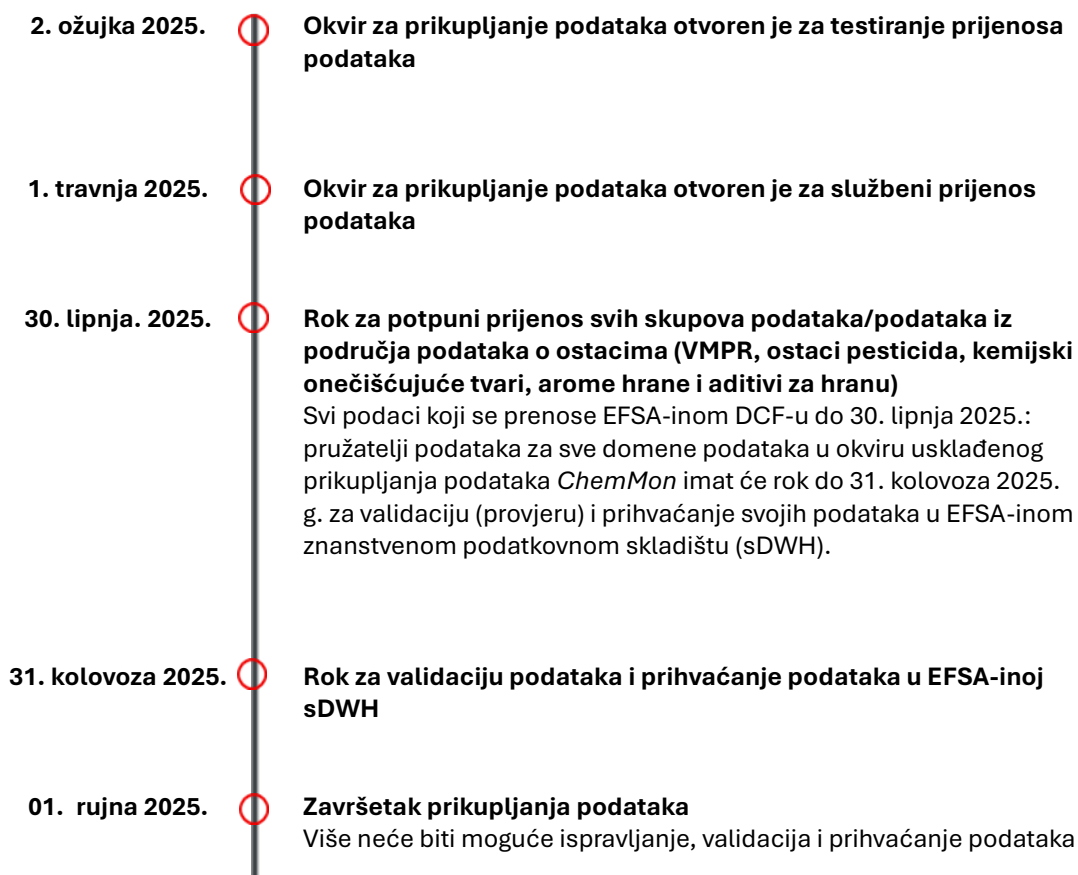
- podaci o pojavnosti kemijskih tvari - rezultati laboratorijskih analiza službenih kontrola,
- podaci o toksičnosti kemijskih tvari - baza podataka EFSA OpenFoodTox⁴,
- podaci o prehrambenim navikama – baza podataka HAPIH.

3.2. Vremenik provedbe aktivnosti

Svake godine EFSA objavljuje na svojim stranicama vremenik provedbe aktivnosti vezane za prijavu podataka kemijskog monitoringa za narednu godinu⁵. Vremenik se odvija u fazama prikazanim na Slici 3.

⁴ <https://www.efsa.europa.eu/en/microstrategy/openfoodtox>

⁵ <https://www.efsa.europa.eu/en/resources/data-collection-chemicals>

Slika 3. Rokovi za izvješćivanje i validaciju podataka o kemijskim tvarima u 2025. godini

CSH ima obvezu svake godine pravovremeno obavijestiti službene i nacionalne referentne laboratorije, MPŠR te DIRH o objavi priručnika za prijavu podataka, njihovim izmjenama i rokovima dostave podataka.

Za potrebe izvješćivanja EFSA-e službeni i nacionalni referentni laboratoriji moraju dostaviti HAPIH-u nacionalne podatke o rezultatima laboratorijskih analiza uzoraka službenih kontrola hrane, hrane za životinje i životinja za prethodnu godinu sukladno čl. 16. Pravilnika o ovlašćivanju službenih i nacionalnih referentnih laboratorija za obavljanje laboratorijskih analiza, ispitivanja i dijagnosticiranja na uzorcima koji se uzimaju tijekom službenih kontrola i drugih službenih aktivnosti (NN 33/24). Prema navedenom Pravilniku službeni i nacionalni referentni laboratoriji dostavljaju podatke u CSH najkasnije u roku od 2 mjeseca prije početka prijave podataka.

4. Podaci i metodologija upravljanja podacima

4.1. Podaci

Nacionalni podatci o rezultatima laboratorijskih analiza uzoraka službenih kontrola hrane i hrane za životinje za 2024. godinu dostavljeni u CSH obuhvaćaju, između ostalog, analizirane parametre u uzorcima hrane i hrane za životinje, kategorizirane prema EFSA-inom PARAM katalogu. Analizirani parametri u hrani i hrani za životinje u 2024. godini, grupirani su u sljedeće domene: kontaminanti, aditivi, pesticidi i VMPPR. U RH prijava podataka o pesticidima službeno je u nadležnosti MPŠR, no u 2024. godini CSH je također zaprimio rezultate analiza pesticida u hrani i hrani za životinje unutar domena kontaminanti i VMPPR, koje su potom prijavljene EFSA-i.

4.2. Metodologija prikupljanja podataka

U RH ovlaštene laboratorije za obavljanje laboratorijskih analiza, ispitivanja i dijagnosticiranja uzoraka hrane, hrane za životinje i životinja i DIRH dostavljaju podatke CSH u Standard Sample Description ver. 2.0.⁶ (SSD2) formatu, prikazanom na Slici 4., koji služi za strukturiranu prijavu podataka u kojem se sve relevantne informacije o hrani i hrani za životinje prikazuju u obliku standardiziranih kodova.

progid	progidRef	sampStrateg	progType	sampM	sampler	sampPoint	sampC	sampID	sampCountry	sampM	sampD	sampM	sampD	sampM	sampD	sampMatCode	origCount	orig	analysisY
HR_Kont_2023_VMPPR_N379A	ST20A	K018A	CK02A	ES20A	5-10101	HR	2023	9	19	A024D	HR	2023							2023
HR_Kont_2023_VMPPR_N379A	ST20A	K018A	CK02A	ES20A	5-10381	HR	2023	9	28	A0225	HR	2023							2023
HR_Kont_2023_VMPPR_N379A	ST20A	K018A	CK02A	ES20A	5-10381	HR	2023	9	28	A0225	HR	2023							2023
HR_Kont_2023_VMPPR_N379A	ST20A	K018A	CK02A	ES20A	5-10381	HR	2023	9	28	A0225	HR	2023							2023
HR_Kont_2023_VMPPR_N379A	ST20A	K018A	CK02A	ES20A	5-10381	HR	2023	9	28	A0225	HR	2023							2023
HR_Kont_2023_VMPPR_N379A	ST20A	K018A	CK02A	ES20A	5-10497	HR	2023	10	4	A02CB	HR	2023							2023
HR_Kont_2023_VMPPR_N379A	ST20A	K018A	CK02A	ES20A	5-10497	HR	2023	10	4	A02CB	HR	2023							2023
HR_Kont_2023_VMPPR_N379A	ST20A	K018A	CK02A	ES20A	5-10497	HR	2023	10	4	A02CB	HR	2023							2023
HR_Kont_2023_VMPPR_N379A	ST20A	K018A	CK02A	ES20A	5-10768	HR	2023	10	11	A029W	HR	2023							2023
HR_Kont_2023_VMPPR_N379A	ST20A	K018A	CK02A	ES20A	5-10768	HR	2023	10	11	A029W	HR	2023							2023
HR_Kont_2023_VMPPR_N379A	ST20A	K018A	CK02A	ES20A	5-10768	HR	2023	10	11	A029W	HR	2023							2023
HR_Kont_2023_VMPPR_N379A	ST20A	K018A	CK02A	ES20A	5-10768	HR	2023	10	11	A029W	HR	2023							2023
HR_Kont_2023_VMPPR_N379A	ST20A	K018A	CK02A	ES20A	5-11027	HR	2023	10	16	A022T	HR	2023							2023
HR_Kont_2023_VMPPR_N379A	ST20A	K018A	CK02A	ES20A	5-11027	HR	2023	10	16	A022T	HR	2023							2023
HR_Kont_2023_VMPPR_N379A	ST20A	K018A	CK02A	ES20A	5-11027	HR	2023	10	16	A022T	HR	2023							2023
HR_Kont_2023_VMPPR_N379A	ST20A	K018A	CK02A	ES20A	5-11027	HR	2023	10	16	A022T	HR	2023							2023
HR_Kont_2023_VMPPR_N379A	ST20A	K018A	CK02A	ES20A	5-11027	HR	2023	10	16	A022T	HR	2023							2023
HR_Kont_2023_VMPPR_N379A	ST20A	K018A	CK02A	ES20A	5-11097	HR	2023	10	17	A029W	HR	2023							2023
HR_Kont_2023_VMPPR_N379A	ST20A	K018A	CK02A	ES20A	5-11097	HR	2023	10	17	A029W	HR	2023							2023
HR_Kont_2023_VMPPR_N379A	ST20A	K018A	CK02A	ES20A	5-11097	HR	2023	10	17	A029W	HR	2023							2023
HR_Kont_2023_VMPPR_N379A	ST20A	K018A	CK02A	ES20A	5-11098	HR	2023	10	17	A029W	HR	2023							2023
HR_Kont_2023_VMPPR_N379A	ST20A	K018A	CK02A	ES20A	5-11098	HR	2023	10	17	A029W	HR	2023							2023
HR_Kont_2023_VMPPR_N379A	ST20A	K018A	CK02A	ES20A	5-11119	HR	2023	10	17	A02CB	HR	2023							2023
HR_Kont_2023_VMPPR_N379A	ST20A	K018A	CK02A	ES20A	5-11119	HR	2023	10	17	A02CB	HR	2023							2023
HR_Kont_2023_VMPPR_N379A	ST20A	K018A	CK02A	ES20A	5-11119	HR	2023	10	17	A02CB	HR	2023							2023

Slika 4. SSD2 format za prikupljanje podataka u okviru kemijskog monitoringa

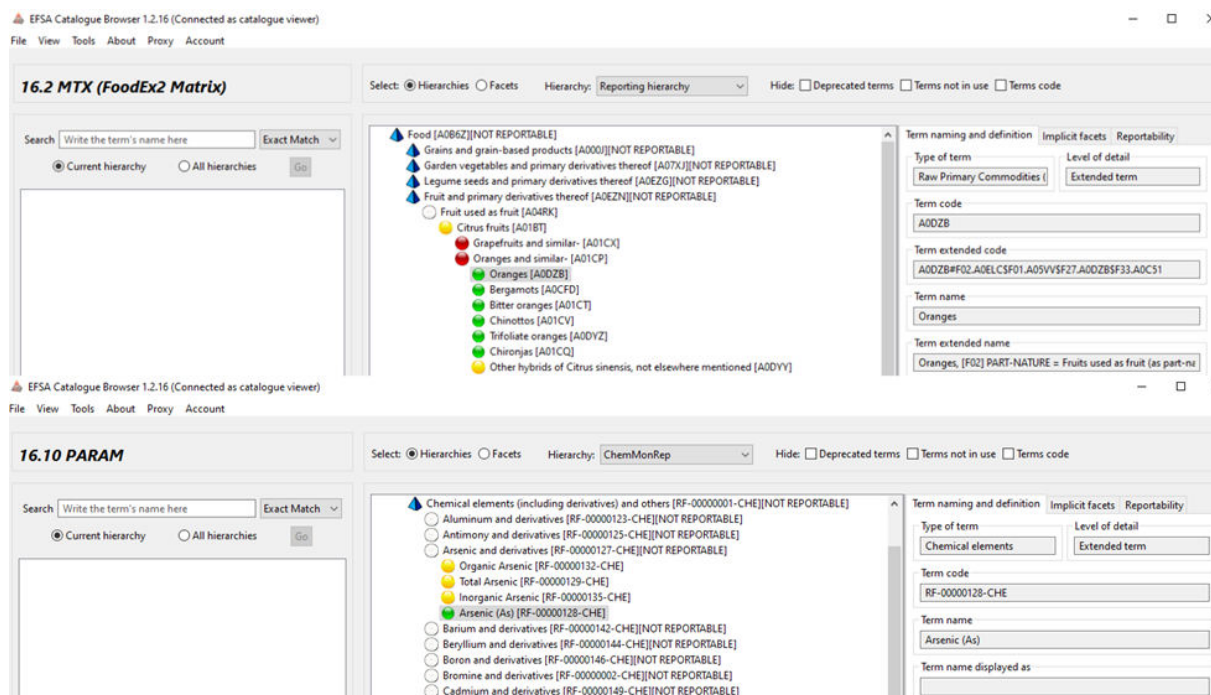
Sve potrebne kodove za prijavu podatka moguće je pronaći u EFSA-inom pregledniku kataloga (Slika 5.), dok se lista kataloga s pripadajućim kodovima može pronaći i na mrežnoj stranici⁷ od Europske organizacije za nuklearna istraživanja (CERN). Svi navedeni katalogi inkorporirani su u SSD2 format.

Kodovi u SSD2 formatu pružaju mogućnost opisa svakog prijavljenog uzorka obuhvaćajući legislativu prema kojoj je uzorak prijavljen, zemlju podrijetla, opis uzorka prema FoodEx2

⁶ <https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.2903/j.efsa.2013.3424>

⁷ <https://zenodo.org/records/3243215>

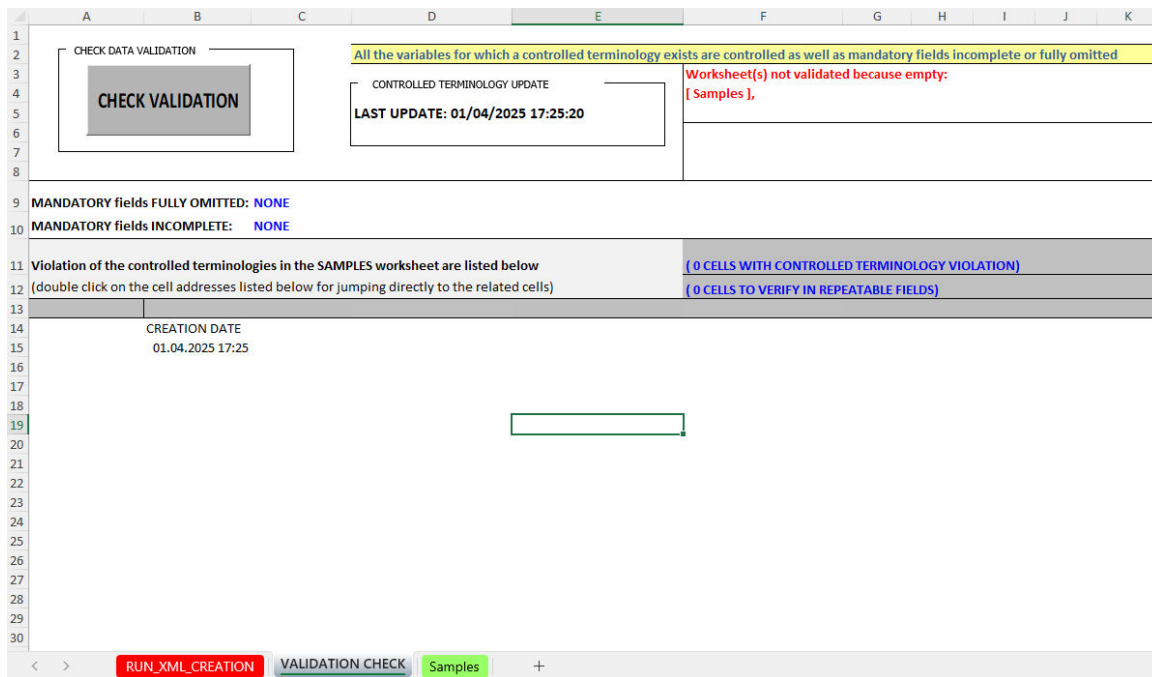
Matrix katalogu, vrstu analitičke metode, granice detekcije i kvantifikacije, rezultate analize kao i druge informacije definirane poslovnim pravilima (BR, *Business Rules*) prema priručniku Chemical monitoring reporting guidance: 2025 data collection (EFSA, 2025).

Slika 5. EFSA-in preglednik kataloga, primjer prikaza MTX (FoodEx2 Matrix) kataloga za kodiranje uzoraka hrane i PARAM kataloga za kodiranje kemijskih parametara koji su analizirani u uzorcima

4.3. Metodologija validacije podataka

CSH, nakon prikupljanja podataka od službenih i referentnih laboratorija te DIRH-a, započinje njihovu analizu, obradu i validaciju. Dostavljeni podaci prvo se unose u EFSA-in alat za prijavu podataka (XMLTool_FLAT_CHEMMON_Rel_07_01_04_25.xls), prikazan na Slici 6., radi analize, obrade i preliminarne validacije podataka. U ovom koraku se po potrebi kontaktiraju laboratoriji radi nadopune ili provjere pojedinih informacija vezanih uz uzorke i analize. U ovoj fazi također se pregledavaju i usklađuju kodovi za rezultate analiza s kodovima u EFSA-inom pregledniku kataloga.

Slika 6. EFSA-in alat za validaciju podataka

Ako je potrebno, nakon preliminarne validacije u alatu za prijavu podataka, ispravljaju se pogreške te se kreira dokument u XML formatu koji je spreman za prijavu u EFSA-u.

4.4. Metodologija prijave podataka

Data Collection Framework (DCF) je interaktivna web-platforma EFSA-e (Slika 7.) namijenjena prikupljanju i validaciji podataka koje dostavljaju države članice EU-a, nacionalne institucije, laboratoriji i druge partnerske organizacije.

Slika 7. Data Collection Framework (DCF) - EFSA-ina interaktivna web-platforma za automatiziranu obradu i validaciju podataka

Ovlaštene osobe za prijavu podataka učitavaju podatke u XML formatu u DCF, gdje podaci prolaze provjeru i validaciju. Proces validacije temelji se na poslovnim pravilima integriranim u web platformu, koji automatski provjeravaju ispravnost i dosljednost dostavljenih podataka.

Nakon validacije, podaci na DCF-u mogu imati sljedeći status:

- Rejected editable – podaci se ispravljaju i ponovno validiraju;

- Valid with warning – podaci su validni i mogu se prijaviti, ali nedostaje neka neobavezna informacija koja se preporučuje za detaljniji opis (npr. uzoraka ili analiza);
- Valid – podaci su validni i mogu se prijaviti.

Nakon završene validacije na DCF-u podaci se prihvaćaju u centralnom spremištu podataka EFSA-e (sDWH, *Scientific Data Warehouse*) koje služi za dugoročno čuvanje, integraciju i dostupnost znanstvenih podataka prikupljenih kroz različite EFSA-ine sustave. U razdoblju između potpune prijave svih setova podataka (30.6.2025.) i završetka procesa obrade podataka (1.9.2025.), EFSA može zatražiti dodatne nadopune ili pojašnjenja vezana uz podatke. Po završetku procesa prijave podataka, ovlaštene osobe prihvaćaju podatke u sDWH nakon čega više nije moguće raditi nikakve izmjene podataka. Sučelje EFSA-inog centralnog spremišta podataka prikazano je na Slici 8.

Slika 8. *Scientific Data Warehouse (sDWH) - EFSA-ino centralno spremište podataka*

Radi lakšeg razumijevanja tijeka informacija i transparentnosti cjelokupnog procesa prijave podataka na Slici 9. su prikazani ključni koraci, počevši od inicijalnog prikupljanja sirovih podataka, preko njihove analize i obrade, sve do finalne prijave u sustav EFSA-e.

Slika 9. Prikaz procesa prijave podataka

5. Rezultati

5.1. Opći rezultati

CSH je tijekom 2025. godine zaprimo podatke o rezultatima laboratorijskih analiza uzoraka hrane i hrane za životinje uzorkovanih u okviru provedbe službenih kontrola za 2024. godinu od sljedećih institucija:

- Bioinstitut d.o.o.;
- Eurofins Croatiakontrola d.o.o.;
- Sample Control d.o.o.;
- Nastavni zavod za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar“ (NZJZ „A.Š.“);
- Hrvatski veterinarski institut Zagreb (HVI Zagreb);
 - Veterinarski zavod Split (VZ Split);
 - Veterinarski zavod Rijeka (VZ Rijeka);
 - Veterinarski zavod Križevci (VZ Križevci);
- DIRH je objedinjeno dostavio podatke za aditive i kontaminante od sljedećih laboratorija:
 - Hrvatski zavod za javno zdravstvo (HZJZ)
 - Nastavni zavod za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar“ (NZJZ „A.Š.“)
 - Nastavni zavod Primorsko – goranske županije (NZJZ „PGŽ“)
 - Eurofins Croatiakontrola d.o.o.
 - Inspecto d.o.o.
 - Sample Control d.o.o.

U Tablici 1. prikazan je vremenski tijek dostave podataka u CSH te datum prijave podataka na DCF i broj prijavljenih uzoraka i analiza po institucijama i prema vrsti podataka.

Tablica 1. Vremenski prikaz dostave i prijave podataka

Institucija	Vrsta podataka	Datum dostave podataka	Datum prijave podataka	Broj prijavljenih uzoraka	Broj prijavljenih analiza
Eurofins Croatiakontrola d.o.o.	Farmakološki djelatne tvari i antimikrobne tvari (VMPR)	10.1.2025.	3.4.2025.	139	1358
Eurofins Croatiakontrola d.o.o. Sample Control d.o.o.	Poljoprivredna inspekcija - Kontaminanti	1.4.2025.	3.4.2025.	45	345
DIRH	Aditivi	26.3.2025.	23.4.2025.	296	1341
DIRH	Kontaminanti	26.3.2025.	23.4.2025.	1290	4955
VZ Split	Školjkaši - VMPR	23.4.2025.	24.4.2025.	171	878
NZJZ „A.Š.“, Bioinstitut d.o.o.	Granična inspekcija - Kontaminanti	22.4.2025.	9.5.2025.	47	221

HVI Zagreb	VMPR – dioksini, PCB, metali	15.5.2025.	26.6.2025	313	7792
HVI Zagreb	VMPR - pesticidi	15.5.2025.	27.6.2025	18	100
HVI Zagreb	VMPR – rezidui	26.2.2025.	2.5.2025.	1070	52406
HVI Zagreb	VMPR – analitička kemija	3.4.2025.	13.5.2025	370	4522
VZ Rijeka	VMPR	3.4.2025.	12.5.2025	139	1336
VZ Split	VMPR	3.4.2025.	23.4.2025	175	1618
VZ Križevci	VMPR	10.4.2025.	9.5.2025.	161	4508
VZ Križevci	VMPR	10.4.2025.	9.5.2025.	1	28
HVI Zagreb	Hrana za životinje	23.6.2025.	26.6.2025	421	2353
UKUPNO:					83761

S obzirom da pri prijavi podataka nisu korišteni ispravni kodovi za parametre TEQ vrijednosti za dioksine i dioksinima slične PCB-jeve, uzorci u kojima je analiziran ovaj parametar (9 uzoraka od ukupno 83761) su obrisani iz Baze podataka CSH i nisu uzeti u obzir u ovom izvješću. Izdvojeni su i uzorci u kojima su analizirani parametri PCB - 81 i PCB -194 (2 uzorka od ukupno 83761) jer se ti parametri ne uključuju u izračun zbroja dioksina i dioksinima sličnih PCB-jeva te nisu propisani Uredbom Komisije (EU) 2023/915 od 25. travnja 2023. o najvećim dopuštenim količinama određenih kontaminanata u hrani i o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1881/2006 (EK, 2023). Time je ukupan broj relevantnih analiza smanjen na 83750, što odgovara zbroju prikazanom u pojedinačnim tablicama.

U Tablici 2. prikazan je ukupan broj prijavljenih analiza, broj sukladnih analiza, broj analiza s nesukladnim rezultatom, broj neevaluiranih analiza analiza koje su detektirane u hrani i hrani za životinje, a koje je CSH prijavio u EFSA-u za 2024. godinu. Potrebno je istaknuti da se ukupan broj uzoraka prikazan pri raspodjeli po domenama ili pojedinim laboratorijima razlikuje od ukupnog broja uzoraka analiziranih tijekom 2024. godine zbog činjenice da se pojedini uzorak može slati na obradu na različite domene (npr. kontaminanti i aditivi) ili u više laboratorija, ovisno o tome koje je parametre potrebno ispitati. Na taj način jedan uzorak ulazi u evidenciju više puta, što rezultira većim zbrojem uzoraka na razini domene ili laboratorija nego na razini ukupno prikupljenih uzoraka.

Tablica 2. Podaci monitoringa hrane i hrane za životinje za 2024. godinu

Broj analiza	Broj uzoraka	Broj sukladnih analiza	Broj analiza s nesukladnim rezultatom	Broj neevaluiranih analiza**	Broj analiza koje su detektirane***
83750	4151	83227*	64	457	2

* Broj sukladnih analiza uključuje zbroj svih sukladnih analiza i sukladnih analiza s uključenom mjernom nesigurnošću

** Termin neevaluirana analiza koristi se za one analize u kojima nije provedena formalna procjena usklađenosti s relevantnim zakonskim granicama (npr. MRL, MDK itd.), jer za ispitivani parametar ne postoji odgovarajući evaluacijski standard ili kriterij.

*** Oznaka detektirano koristi se u slučajevima kada je u uzorku utvrđena prisutnost određenog parametra, ali za taj parametar nije propisana najveća dopuštena koncentracija (MDK). Budući da se u takvim slučajevima ne mogu primijeniti oznake $\leq$ MDK ili u skladu s propisom, rezultat se označava kao detektirano. U praksi to znači da ispitivani parametar, prema važećem zakonodavnom okviru, ne bi smio biti prisutan ni u tragovima.

5.2. Rezultati prema službenom i referentnom laboratoriju

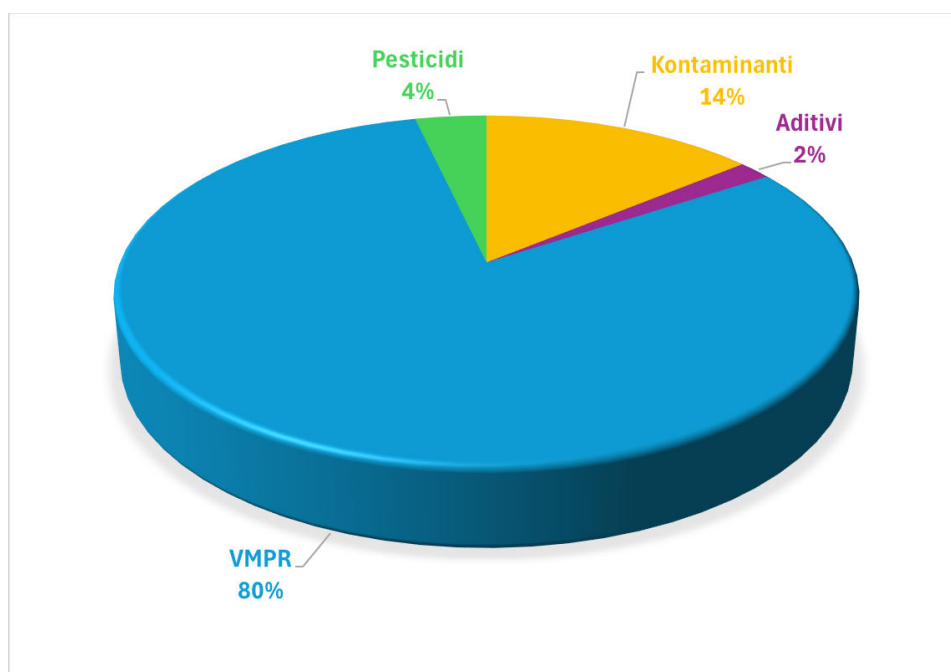
U Tablici 3. prikazani su podaci o analizama provedenim u 2024. godini i raspoređenim prema laboratorijima. Za svaki laboratorij naveden je broj i udio ukupno provedenih analiza, sukladnih analiza, analiza s nesukladnim rezultatom, analiza koje nisu evaluirane ili koje su detektirane. Iz tablice je vidljivo da je najveći broj analiza proveden u laboratoriju HVI Zagreb (Laboratorij za rezidue), dok je u ostalim laboratorijima proveden značajno manji broj analiza.

Tablica 3. Provedene analize monitoringa hrane i hrane za životinje prema laboratorijima, za 2024. godinu

Institucija	Ukupan broj uzoraka	Ukupan broj analiza	Analize sa sukladnim rezultatom		Analize s nesukladnim rezultatom		Analize koje nisu evaluirane		Analize koje su detektirane	
			Broj	Udio (%)	Broj	Udio (%)	Broj	Udio (%)	Broj	Udio (%)
HVI Zagreb – Laboratorij za rezidue	1637	61970	61950	99,97	20	0,03	-	-	-	-
HVI Zagreb – Laboratorij za analitičku kemiju	562	5203	5203	100	-	-	-	-	-	-
VZ Križevci	162	4536	4534	99,96	2	0,04	-	-	-	-
Eurofins Croatiakontrola	740	3863	3708	95,99	21	0,54	134	3,47	-	-
Sample Control	559	2827	2811	99,43	16	0,57	-	-	-	-
VZ Split	346	2496	2495	99,96	1	0,04	-	-	-	-
VZ Rijeka	139	1336	1336	100	-	-	-	-	-	-
Inspecto	184	785	468	59,62	4	0,51	313	39,87	-	-
NZJZ „A.Š.“	90	486	484	99,59	-	-	-	-	2	0,41
HZJZ Zagreb	61	122	112	91,8	-	-	10	8,2	-	-
Bioinstitut	36	120	120	100	-	-	-	-	-	-
NZJZ „PGŽ“	3	6	6	100	-	-	-	-	-	-
UKUPNO	4519	83750	83227	99,376	64	0,076	457	0,546	2	0,002

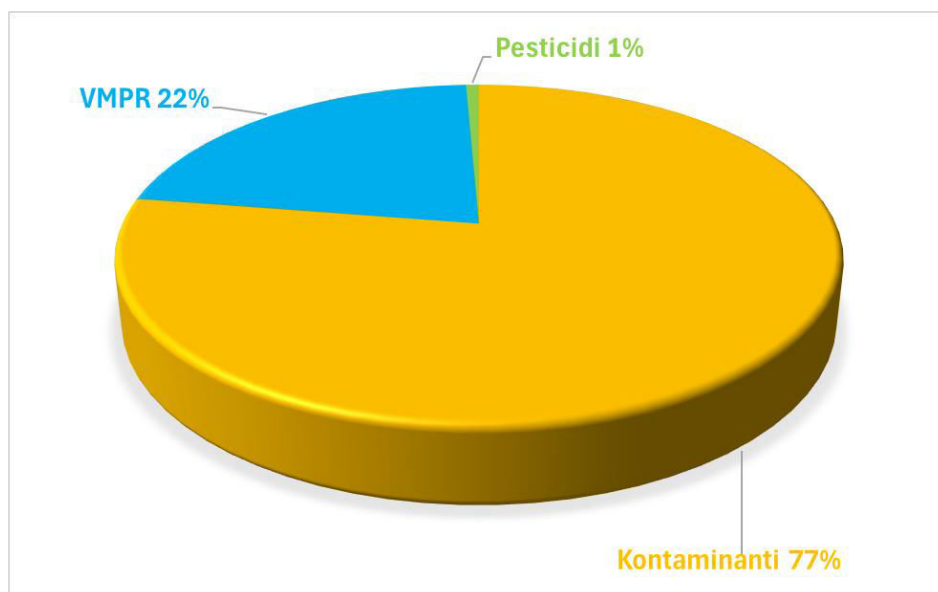
5.3. Prikaz udjela prijavljenih analiza hrane, hrane za životinje i neprehrambenih matriksa prema domenama

Rezultati obrade podataka za hranu prikazani na Slici 10. prikazuju raspodjelu prijavljenih analiza prema pojedinim domenama. Najveći udio, čak 80% svih prijavljenih podataka, odnosi se na domenu VMPR, što potvrđuje njezinu najveću zastupljenost kao i u prethodnim godinama. Kontaminanti čine 14% svih prijavljenih podataka, dok se 4% odnosi na analize pesticida. Udio analiza aditiva ostaje najniži te iznosi svega 2% ukupnog broja prijavljenih podataka.

Slika 10. Udio prijavljenih analiza hrane prema domenama

Rezultati obrade podataka za hranu za životinje prema domenama prikazani su na Slici 11. Najveći udio, čak 77% svih prijavljenih podataka, odnosi se na domenu kontaminanata. U domeni VMPR evidentirano je 22% podataka, dok su pesticidi najmanje zastupljeni, s udjelom od svega 1%. U 2024. godini za hranu za životinje nisu prijavljeni podaci u domeni aditiva.

Slika 11. Udio prijavljenih analiza hrane za životinje prema domenama

Rezultati obrade podataka za neprehrambene matrikse pokazuju da su evidentirana samo dva uzorka i sedam provedenih analiza u domeni kontaminanata, pri čemu nije utvrđena nijedna analiza s nesukladnim rezultatom.

5.3.1. Kontaminanti

U Tablicama 4. i 5. prikazani su podaci o analizama hrane i hrane za životinje prema pojedinim domenama. Obuhvaćene su sve institucije koje su dostavile rezultate analiza u CSH, a tablice sadrže ukupan broj provedenih analiza, broj sukladnih i nesukladnih analiza, broj neevaluiranih analiza, broj analiza označenih kao „detektirane“ te broj analiza koje su ocijenjene sukladnima zbog mjerne nesigurnosti.

U domeni kontaminanata provedeno je ukupno 10961 analiza hrane, od čega je 10478 analiza ocijenjeno sukladnima, 47 nesukladnima, dok je 436 analiza ostalo neevaluirano (Tablica 3). U domeni kontaminanata u hrani najveći broj analiza proveo je HVI Zagreb (Laboratorij za rezidue), ukupno 4759. Slijedi Eurofins Croatiakontrola s 2141 provedenom analizom, dok je najmanji broj analiza evidentiran u NZJZ „PGŽ“, gdje ih je provedeno svega 6.

Što se tiče analiza s nesukladnim rezultatima, najviše ih je zabilježeno u Eurofins Croatiakontroli (20) te u laboratoriju Sample Control (16). Nasuprot tome, NZJZ „A. Š.“, HZJZ, Bioinstitut i NZJZ „PGŽ“ nisu zabilježili nijednu analizu s nesukladnim rezultatom.

Tablica 4. Prijavljene analize hrane prema domeni kontaminanti

Institucija	Broj analiza	Broj sukladnih analiza	Broj analiza s nesukladnim rezultatom	Broj neevaluiranih analiza	Broj analiza koje su detektirane
HVI Zagreb (Laboratorij za rezidue)	4759	4750	9	-	-
Eurofins Croatiakontrola	2141	1987	20	134	-
Sample Control	2000	1984	16	-	-
VZ Split	877	876	1	-	-
Inspecto	707	414	1	292	-
NZJZ "A.Š."	229	229	-	-	-
HZJZ	122	112	-	10	-
Bioinstitut	120	120	-	-	-
NZJZ "PGŽ"	6	6	-	-	-
UKUPNO	10961	10478	47	436	0

Iz Tablice 5. je vidljivo kako je za domenu kontaminanti provedeno ukupno 2341 analiza hrane za životinje, od kojih je 2335 analiza bilo sukladno, 1 analiza je bila s nesukladnim rezultatom i 5 analiza je bilo neevaluirano.

U domeni kontaminanata najveći broj analiza hrane za životinje proveo je HVI (laboratorij za rezidue), dok je najmanji broj analiza obradio Inspecto. HVI (laboratorij za rezidue) je ujedno proveo jednu analizu s nesukladnim rezultatom.

Tablica 5. Prijavljene analize hrane za životinje prema domeni kontaminanti

Institucija	Broj analiza	Broj sukladnih analiza	Broj analiza s nesukladnim rezultatom	Broj neevaluiranih analiza	Broj analiza koje su detektirane
HVI (Laboratorij za rezidue, Zg)	1486	1485	1	-	-
HVI (Laboratorij za analitičku kemiju, Zg)	681	681	-	-	-
Sample Control	147	147	-	-	-
Eurofins Croatiakontrola	16	16	-	-	-
Inspecto	11	6	-	5	-
UKUPNO	2341	2335	1	5	0

U domeni kontaminanata, u grupi neprehrambenih matriksa, obrađena su dva uzorka i provedeno je sedam analiza. Nisu zabilježene analize s nesukladnim rezultatom. Laboratorij Sample Control proveo je četiri analize u kategoriji “Materijali u kontaktu s hranom”, dok je Eurofins proveo tri analize u kategoriji “Simulatori hrane”.

5.3.2. Aditivi

Tablica 6. prikazuje podatke o analizama hrane u domeni aditiva. Provedena je ukupno 1341 analiza, od kojih su 4 analize bile s nesukladnim rezultatom, 16 neevaluirane, 2 označene kao „detektirane“, dok je preostalih 1319 analiza bilo sukladno.

Tablica 6. Prijavljene analize hrane prema domeni aditivi

Institucija	Broja analiza	Broj sukladnih analiza	Broj analiza s nesukladnim rezultatom	Broj neevaluiranih analiza	Broj analiza koje su detektirane
NZJZ “A.Š.”	253	251	-	-	2
Eurofins Croatiakontrola	345	344	1	-	-
Inspecto	67	48	3	16	-
Sample Control	676	676	-	-	-
UKUPNO	1341	1319	4	16	2

U grupi hrane za životinje te u kategoriji neprehrambenih matriksa nisu zaprimljeni niti prijavljeni podaci analiza na aditive.

5.3.3. VMPR

U domeni VMPR tijekom promatranog razdoblja provedeno je ukupno 62942 analiza hrane. Među njima je utvrđeno 8 analiza s nesukladnim rezultatima, dok su preostalih 62934 analiza bile u potpunosti sukladne propisanim kriterijima. Detaljniji pregled raspodjele rezultata prikazan je u Tablici 7.

Najveći broj analiza proveo je HVI (Laboratorij za rezidue, Zagreb). Slijedi VZ Križevci, koji je također zabilježio određeni broj nesukladnih rezultata — dok je HVI utvrdio 6 nesukladnih analiza, VZ Križevci evidentirao je 2. Najmanji broj analiza proveden je u VZ Rijeka.

Tablica 7. Prijavljene analize hrane prema domeni VMPR

Institucija	Broja analiza	Broj sukladnih analiza	Broj analiza s nesukladnim rezultatom	Broj neevaluiranih analiza	Broj analiza koje su detektirane
HVI (Laboratorij za rezidue, Zg)	52697	52691	6	-	-
VZ Križevci	4536	4534	2	-	-
HVI (Laboratorij za analitičku kemiju, Zg)	2022	2022	-	-	-
VZ Split	1611	1611	-	-	-
Eurofins Croatiakontrola	1356	1356	-	-	-
VZ Rijeka	720	720	-	-	-
UKUPNO	62942	62934*	8	0	0

*Broj sukladnih analiza uključuje zbroj svih sukladnih analiza i sukladnih analiza s uključenom mjernom nesigurnošću

U domeni VMPR provedeno je ukupno 660 analiza hrane za životinje. Od toga su 656 analiza bile sukladne propisanim zahtjevima, dok su 4 analize imale nesukladne rezultate. Detaljan prikaz raspodjele rezultata dostupan je u Tablici 8.

Tablica 8. Prijavljene analize hrane za životinje prema domeni VMPR

Institucija	Broja analiza	Broj sukladnih analiza	Broj analiza s nesukladnim rezultatom	Broj neevaluiranih analiza	Broj analiza koje su detektirane
HVI Zagreb (Laboratorij za analitičku kemiju)	495	495	-	-	-
HVI (Laboratorij za rezidue, Zg)	165	161	4	-	-
UKUPNO	660	656	4	0	0

5.3.4. Pesticidi

U Tablici 9. prikazani su podaci o analizama hrane u domeni pesticida, prijavljenima u sklopu setova podataka za kontaminante. Za ovu domenu ukupno je prijavljeno 2834 analiza, pri čemu su sve imale sukladan rezultat. U ovoj kategoriji najveći broj analiza proveo je HVI (Laboratorij za rezidue, Zagreb), ukupno 2828.

Tablica 9. Prijavljene analize hrane prema domeni pesticidi

Institucija	Broj analiza	Broj sukladnih analiza	Broj analiza s nesukladnim rezultatom	Broj neevaluiranih analiza	Broj analiza koje su detektirane
HVI (Laboratorij za rezidue, Zg)	2828	2828	-	-	-
NZJZ "A.Š."	4	4	-	-	-
Eurofins Croatiakontrola	2	2	-	-	-
UKUPNO	2834	2834	0	0	0

Tablica 10. prikazuje broj analiza hrane za životinje u domeni pesticida, pri čemu je vidljivo da su sve provedene analize — ukupno njih 21 — bile sukladne propisanim zahtjevima. Sve analize iz ove grupe je proveo HVI (Laboratorij za rezidue, Zg).

Tablica 10. Prijavljene analize hrane za životinje prema domeni pesticidi

Institucija	Broja analiza	Broj sukladnih analiza	Broj analiza s nesukladnim rezultatom	Broj neevaluiranih analiza	Broj analiza koje su detektirane
HVI (Laboratorij za rezidue, Zg)	21	21	-	-	-
UKUPNO	21	21	0	0	0

5.4. Prikaz analiza s nesukladnim rezultatom prema domenama i parametru

U 2024. godini zabilježene su ukupno 64 analize s nesukladnim rezultatom. Detaljan pregled svih nesukladnih analiza, razvrstanih prema domeni, parametru i nazivu uzorka, prikazan je u Tablici 11.

Tablica 11. Prikaz analiza s nesukladnim rezultatom prema domeni, parametru i nazivu uzorka

Domena	Parametar	Naziv uzorka	Broj analiza s nesukladnim rezultatom
Kontaminanti	Aflatoksin M1	sirovo mlijeko od krave	7
	Aflatoksin B1	suhe smokve	1
	Aflatoksin (suma B1, B2, G1, G2)	suhe smokve	1
	Živa	oslić	1
		bubreg od ovce	1
		riba morske kokot	1
	Kadmij	rajčice	2
		svježe paprike	11
		tartufa	2
		marelice	2
	Ukupni MOAH $\geq C10$ do $\leq C50$	fava bean protein	1
		čajni kolutići	1
		kokosovo ulje	2
	Ukupni MOSH $\geq C10$ do $\leq C50$	čajni kolutići	1
	Akrilamid	petit keksi	3
		mljevena kava	1
	Suma 21 pirolizidin alkaloida	čaj od metvice	1
	Cijanovodična kiselina	sjemenke lana	1
	Glicidil ester	kokosovo ulje	2
	Benzo-a-piren	bučino ulje	1
	Benzo-a-antracen	bučino ulje	1
	Benzo-b-fluoranten	bučino ulje	1
	Krizen	bučino ulje	1
	Suma 4 PAH-a	bučino ulje	1
	Cink	potpuna krmna smjesa za odojke	1
VMPR	Diklofen	mlijeko od krave	1
		mlijeko od koze	1
	Levamisol	jetra od svinje	2
	Ibuprofen	meso svinje	1
	Fenilbutazon	meso juneta	1

Aditivi	Ksilazin	bubreg od goveda	1
	Diklazuril	potpuna smjese za kokoši nesilice	1
		potpuna smjese za kuniće	1
	Salinomicin natrij	potpuna smjese za tov pilića	1
	Deoksiciklin	meso svinje	1
	Kalijev sorbat	kroasane	1
	Sorbinska kiselina	kroasane	2
	Sumporni dioksid	škampi	1
UKUPNO			64

Od ukupno 64 analize s nesukladnim rezultatom, njih 59 odnosilo se na uzorke hrane. Raspodjela po domenama pokazuje da je 47 nesukladnih analiza zabilježeno u području kontaminanata, 8 u domeni VMPPR, te 4 u domeni aditiva.

Za uzorke hrane za životinje evidentirano je ukupno 5 nesukladnih analiza, od čega se 4 odnose na domenu VMPPR, a 1 na domenu kontaminanata.

6. Uočeni izazovi

Tijekom procesa upravljanja podacima (prikupljanje, obrada, validacija i prijava) uočeno je kako određeni dionici iz sustava prijave podataka ne dostavljaju CSH-u nacionalne podatke u propisanom SSD2 formatu. Takve okolnosti zahtijevaju dodatnu prilagodbu podataka od strane osoba odgovornih za prijavu podataka (data provider-a) iz CSH, čime se značajno produljuje vrijeme obrade podataka i povećava mogućnost pogreške. Također, primijećeno je kako neki dionici prilikom kodiranja podataka koriste stariju inačicu kataloga za kodiranje parametara (PARAM katalog), kao i kataloga za klasifikaciju hrane (FoodEx1 katalog), iako je za izvještavanje propisan FoodEx2 katalog. Navedeno zahtjeva dodatnu provjeru i obradu svakog pojedinačnog koda.

Dodatno, valja istaknuti kako nisu svi podaci dostavljeni unutar vremenskog okvira propisanog prema Pravilniku o ovlašćivanju službenih i nacionalnih referentnih laboratorija za obavljanje laboratorijskih analiza, ispitivanja i dijagnosticiranja na uzorcima koji se uzimaju tijekom službenih kontrola i drugih aktivnosti (NN 33/24), kojim je određeno da se podaci moraju dostaviti najkasnije dva mjeseca prije početka prijave podataka u EFSA-u. Navedeno je vidljivo iz prikaza u [Tablica 1](#), iz kojeg se može uočiti kako su pojedini setovi podataka dostavljeni svega nekoliko dana prije konačnog roka za potpunu prijavu podataka. Takvo kašnjenje u dostavi podataka otežava pravovremenu pripremu i validaciju podataka te narušava koordinaciju cjelokupnog procesa prijave podataka EFSA-i.

Navedene okolnosti predstavljaju veliki izazov i znatno smanjuju učinkovitost nacionalnog sustava prijave podataka EFSA-i.

7. Predstojeće aktivnosti na EU razini

U narednom razdoblju na razini Europske unije planira se niz aktivnosti usmjerenih na jačanje sustava prikupljanja, obrade i razmjene podataka o sigurnosti hrane, s posebnim naglaskom na interoperabilnost i unaprjeđenje digitalnih alata.

- Nova podatkovna domena - Preporuka Komisije 2023/965 stupa na snagu s pilot - prikupljanjem podataka o praćenju pojavljivanja (razina upotrebe i analitički rezultati) prehrambenih aditiva, u skladu s Uredbom 1333/2008, te prehrambenih aroma prema Uredbi 1334/2008. Stoga je u PARAM katalogu stvorena nova domena flavAnalysis kako bi se omogućila prijava podataka o aromama.
- Rekonstrukcija podatkovnog sustava (Rebuild data framework) – Projekt usmjeren na izgradnju novog sustava za unos i upravljanje podacima, uz preporuke država članica i unaprjeđenja postojećih funkcionalnosti. Glavni nositelji projekta su Švedska, Italija i EFSA, a HAPIH je aktivno sudjelovao u provedbi projekta pružajući savjete o mogućim poboljšanjima sustava na temelju dosadašnjih iskustava u tom području.
- AGoD – predstavnik HAPIH-a, kao član AGoD-a, istaknuo je problem interoperabilnosti unutar nacionalnih i europskih sustava u području podataka o sigurnosti hrane. Ova tema prepoznata je kao jedan od ključnih izazova te je planirano njezino sustavno rješavanje u narednom razdoblju.
- Mapiranje toka podataka (Data flow mapping) u državama članicama – U 2023. pokrenuta je aktivnost EFSA-e „Razviti, testirati i dokumentirati metodologiju za mapiranje i analizu tokova podataka u državama članicama Europe“. Cilj je primijeniti generičku metodologiju za analizu tokova podataka na nacionalnoj razini kako bi se bolje razumjeli postojeći izazovi i identificirala moguća rješenja. Rezultati su uključeni u Izvješća po zemljama, a posebna izvješća o izazovima i rješenjima prikazuju kritične točke u internim tokovima podataka i prijedloge rješenja. Najznačajniji izazovi odnose se na interoperabilnost i kompatibilnost sustava, što ukazuje na široko rasprostranjene izazove u integraciji i usklađivanju podataka. RH je ove godine uspješno sudjelovala u projektu Mapiranje toka podataka za domene zoonoze (HAPIH) i pesticidi (MPŠR). Rezultati ovog projekta prikazani su u Sažetom europskom izvješću o primjeni metodologije za analizu toka podataka⁸. Nastavak ovog projekta planiran je za 2026. godinu, kada će se države članice EU moći prijaviti i za preostale domene.
- Jedna tvar, jedna procjena - Dana 1. siječnja 2026. stupit će na snagu novi zakonodavni paket „jedna tvar, jedna procjena“ (OSOA - One Substance, One Assessment). Dvije uredbe dodijelit će EFSA-i nove zadatke:
 - Uredba (EU) 2025/2455 od 26. studenog 2025. o uspostavljanju zajedničke podatkovne platforme o kemijskim tvarima. Njome se utvrđuju pravila kojima se osigurava da su podaci dostupni, interoperabilni i ponovno upotrebljivi te se uspostavlja okvir za praćenje i prognoze za kemijske tvari.

⁸ [Data Flow Mapping Methodology European Summary Report | EFSA](#)

- Uredba (EU) 2025/2457 od 26. studenog 2025. (o izmjeni Uredbe o zakonima o hrani 178/2002) u pogledu preraspodjele znanstvenih i tehničkih zadataka i poboljšane suradnje među agencijama Unije u području kemikalija.

U praktičnom smislu, neposredni fokus je razvoj Zajedničke platforme EU za podatke o kemijskim tvarima, u čijem će razvoju osim EFSA-e biti uključene i Europska agencija za kemikalije (ECHA), Europska agencija za okoliš (EEA), Europska agencija za lijekove (EMA), Europska agencija za sigurnost i zdravlje na radu (EU-OHSA) te Europska komisija. Platforma mora biti funkcionalna i uključivati minimalne skupove podataka do kraja 2028. godine. Potpuna integracija svih postojećih i novogeneriranih podataka mora se dovršiti do kraja 2036. godine. OSOA paket omogućit će javnim tijelima lakšu ponovnu upotrebu informacija o kemijskim tvarima, podržavajući bolje donošenje odluka temeljene na dosljednijima, transparentnijima i učinkovitijima kemijskim procjenama rizika u cijelom zakonodavstvu EU-a, koje obuhvaća proizvode poput igračaka, hrane, kozmetike, lijekova, pesticida i biocida. Novi okvir također će pomoći u ranijem prepoznavanju rizika i omogućiti brže djelovanje kada je to potrebno. Označava značajan korak prema boljoj i bržoj zaštiti zdravlja ljudi i okoliša. OSOA paket obuhvatit će i podatke o pojavnosti kemijskih tvari koje su države članice EU dostavile EFSA-i.

8. Predstojeće aktivnosti na nacionalnoj razini

MZ je izradilo Nacrt prijedloga Zakona o kontaminantima, koji je od 16. 04. do 16. 05. 2025. godine bio otvoren za eSavjetovanje⁹. U navedenom nacrtu određeno je kako MZ u području kontaminanata uređuje politiku sigurnosti hrane, prati i usklađuje zakonodavstvo te donosi smjernice za izradu planova prisutnosti kontaminanata u hrani, odnosno službenih kontrola. MZ dostavlja Europskoj komisiji plan kontrola prisutnosti kontaminanata u hrani iz članka 4. Provedbene uredbe 2022/932. Ovaj Plan obuhvaća godišnje planove koje MPŠR i DIRH izrađuju sukladno zakonu kojim se uređuju službene kontrole hrane (NN 52/21). Prilikom izrade ovih planova uzima se u obzir propisana minimalna učestalost uzorkovanja iz Provedbene uredbe 2022/932.

U nacrtu prijedloga Zakona o kontaminantima također je određeno kako podatke prikupljene u okviru navedenih planova te ostale podatke o provedenim ispitivanjem prisutnosti kontaminanata u hrani HAPIH dostavlja EFSA-i. Način i opseg prikupljanja podataka ministar nadležan za zdravstvo propisat će naputkom.

⁹ [Savjetovanje o Nacrtu prijedloga zakona o kontaminantima](#)

9. Zaključci

Podaci o rezultatima laboratorijskih analiza uzoraka hrane i hrane za životinje uzorkovanih u okviru provedbe službenih kontrola u državama članicama Europske unije, koje države članice prikupljaju i dostavljaju EFSA-i, predstavljaju preduvjet za informiranu procjena rizika i upravljanje rizicima.

Kao rezultat procesa prikupljanja i prijave podataka CSH je u 2025. godini EFSA-i prijavio različite setove podataka koji uključuju rezultate laboratorijskih analiza uzoraka hrane i hrane za životinje uzorkovane u okviru službenih kontrola hrane i hrane za životinje. EFSA je prijavljene podatke svrstala prema sljedećim domenama: kontaminanti, aditivi, VMPR i pesticidi.

Od ukupno 83750 prijavljene analiza koje se nalaze u bazi podataka CSH, 83227 (99,38%) analiza imale su sukladni rezultat, 64 (0,08%) analize imale su nesukladni rezultat, 457 (0,55 %) analiza nije bilo evaluirano i 2 (0,002%) analize su imale opis detektirano.

Analize s nesukladnom rezultatom hrane zabilježene su u domenama: kontaminanti (47 analiza), aditivi (4 analize), VMPR (8 analiza), dok su analize s nesukladni rezultatom analiza hrane za životinje zabilježene u domenama: kontaminanti (1 analiza) i VMPR (4 analize). U uzorcima neprehrambenih matriksa nije bilo analiza s nesukladnim rezultatom.

Domena aditivi

U domeni aditiva zabilježene analize s nesukladnim rezultatima nalaze se u kategoriji „Ostali aditivi“ s udjelom od 0,30% pri čemu najveći udio čini sorbinska kiselina 0,15%, a potom slijede sumporni dioksid i kalijev sorbat s po 0,08%. Detaljnijom analizom podataka utvrđeno je kako su se nesukladnosti u kategoriji „Žitarice i proizvodi od žitarica“ odnosile na parametre kalijev sorbat (1 analiza) i sorbinsku kiselinu (2 analize) u proizvodu kroasan s punjenjem od vrhnja, dok su se nesukladnosti iz kategorije „Plodovi mora i njihovi proizvodi“ odnosile na sumporni dioksid (1 analiza) u proizvodu škamp obični.

Domena kontaminanti

U domeni kontaminanata zabilježene analize s nesukladnim rezultatom nalaze se u kategoriji „Vrtno povrće i primarni proizvodi od povrća“, s ukupno 15 analiza s nesukladnim rezultatom. Slijedi kategorija „Izolirani pročišćeni sastojci (uključujući mineralne ili sintetičke sastojke)“, u koju se ubrajaju biljni proteini, škrobovi i slični proizvodi, s ukupno 9 analiza s nesukladnim rezultatom. U kategoriji „Mlijeko i mliječni proizvodi“ utvrđeno je 7 analiza s nesukladnim rezultatom.

Domena VMPR

U domeni VMPR-a, prema grupama djelatnih tvari i njihovih ostataka, nesukladne analize su detektirane u grupama A3 (2 analize), B1 (6 analiza) i B2 (4 analize). Unutar grupe A3 nesukladne analize su bile u podgrupi A3f (2 analize) na parametre Ibuprofen i Fenilbutazon. U grupi B1 nesukladne analize su bile u podgrupi B1a (1 analiza na doksiciklin), B1b (2 analize na levamisol), B1c (1 analiza na ksilazin) i B1d (2 analize na diklofen). Unutar grupe B2 nesukladne analize su bile na diklazuril (2 analize) i salinomycin natrij (2 analize). Analize s nesukladnim rezultatima u domeni VMPR-a utvrđene su u različitim vrstama uzoraka, među

kojima su jetra svinja (2 analize), mišićno tkivo junadi (1 analiza), mišićno tkivo svinja (2 analize), hrana za kokoši (3 analize), sirovo kozje mlijeko (1 analiza), sirovo kravljje mlijeko (1 analiza), bubreg goveda (1 analiza) te hrana za kuniće (1 analiza). U domeni pesticida tijekom promatranog razdoblja nije utvrđena nijedna analiza s nesukladnim rezultatom.

Najveći udio u ukupnom broju provedenih analiza ostvario je HVI Zagreb – Laboratorij za rezidue, koji je proveo 73,99% svih analiza. Slijede HVI Zagreb – Laboratorij za analitičku kemiju s 6,21% te VZ Križevci s 5,42% udjela. Najmanji udio analiza zabilježen je u laboratorijima Bioinstitut (0,14%) i NZJZ „PGŽ“ (0,007%). Najveći broj analiza s nesukladnim rezultatom utvrđen je u laboratoriju Eurofins Croatiakontrola (21 analiza), a slijede ga HVI Zagreb – Laboratorij za rezidue (20 analiza) te Sample Control (16 analiza). Najmanje nesukladnih analiza prijavio je VZ Split, s jednom evidentiranom nesukladnošću, dok je šest laboratorija provelo analize bez ijednog zabilježenog nesukladnog rezultata.

Rezultati analize podataka o pojavnosti kemijskih tvari (kontaminanti, aditivi, VMPP) u uzorcima hrane i hrane za životinje, prikupljenih u okviru provedbe službenih kontrola u RH, ukazuju na visoku razinu učinkovitosti nacionalnog sustava sigurnosti hrane i zaštite zdravlja građana.

10. Preporuke

- Kako bi se riješio problem interoperabilnosti na nacionalnoj razini, preporučuje se da MZ prijavljuje planove kontrole za hranu putem opcije FoodEx2 budući da razlike u kategorijama hrane kasnije otežavaju procjenu rizika;
- Prilikom dostave podataka trebalo bi točno navesti po kojem planu su uzeti uzorci radi boljeg razumijevanja podataka i točnije prijave;
- Korištenje SSD2 formata za dostavu podataka, čiji je obrazac dostupan na službenim stranicama EFSA-e i HAPIH-a;
- Prelazak na nove verzije EFSA-inih kataloga za izvještavanje, što uključuje i FoodEx2 katalog, kako bi se osigurala usklađenost s aktualnim zahtjevima EFSA-e i standardizirala obrada podataka na nacionalnoj razini;
- Poštivanje propisanih vremenskih rokova za dostavu podataka, kako bi se omogućila pravovremena provjera, usklađivanje i prijava podataka prema EFSA-i;
- Kako bi podaci bili usporedivi i korisni, moraju se dostavljati u unaprijed definiranim formatima koristeći odgovarajuće modele, kataloge i alate. Razumijevanje ovog sustava olakšava suradnju svim dionicima – od nadležnih tijela, industrije i akademske zajednice do istraživačkih institucija. Time se osigurava kvaliteta i vjerodostojnost podataka koji se koriste u znanstvenim dokumentima koje izrađuju EFSA i države članice EU s ciljem zaštite života i zdravlja ljudi, životinja i okoliša.
- Što brža izrada naputka o načinu i opsegu prikupljanja podataka, kojeg će propisati ministar nadležan za zdravstvo nakon stupanja na snagu novog Zakona o kontaminantima (Predstojeće aktivnosti na nacionalnoj razini).

11. Literatura

EFSA, European Food Safety Authority (2025): Chemical monitoring reporting guidance: 2025 data collection. EFSA Supporting publication 2025. EN-9245. 144 pp. doi: 10.2903/sp.efsa.2025.EN-9245

EK, Europska komisija (2023): Preporuka Komisije (EU) 2023/965 od 12. svibnja 2023. o metodologiji za praćenje unosa prehrambenih aditiva i aroma. Službeni list Europske unije L 129, str. 17–24.

EK, Europska komisija (2022d): Delegirana uredba Komisije (EU) 2022/1644 od 7. srpnja 2022. o dopuni Uredbe (EU) 2017/625 Europskog parlamenta i Vijeća posebnim zahtjevima u pogledu provedbe službenih kontrola uporabe farmakološki djelatnih tvari koje su odobrene kao veterinarsko-medicinski proizvodi ili kao dodaci hrani za životinje te zabranjenih ili neodobrenih farmakološki djelatnih tvari i njihovih ostataka. Službeni list Europske unije L 248, str. 3–17.

EK, Europska komisija (2022c): Delegirana uredba Komisije (EU) 2022/931 od 23. ožujka 2022. o dopuni Uredbe (EU) 2017/625 Europskog parlamenta i Vijeća utvrđivanjem pravila o provedbi službenih kontrola kontaminanata u hrani. Službeni list Europske unije L 162, str. 7–12.

EK, Europska komisija (2022b): Provedbena uredba Komisije (EU) 2022/1646 od 23. rujna 2022. o ujednačenom praktičnom uređenju za provedbu službenih kontrola upotrebe farmakološki djelatnih tvari koje su odobrene kao veterinarsko-medicinski proizvodi ili kao dodaci hrani za životinje te upotrebe zabranjenih ili neodobrenih farmakološki djelatnih tvari i njihovih ostataka, o posebnom sadržaju višegodišnjih nacionalnih planova kontrola i o posebnom uređenju za njihovu izradu. Službeni list Europske unije L 248, str. 32–45.

EK, Europska komisija (2022a): Provedbena uredba Komisije (EU) 2022/932 od 9. lipnja 2022. o ujednačenom praktičnom uređenju za provedbu službenih kontrola kontaminanata u hrani, o posebnom dodatnom sadržaju višegodišnjih nacionalnih planova kontrola i o posebnom dodatnom uređenju za njihovu izradu. Službeni list Europske unije L 162, str. 13–22.

EK, Europska komisija (2017): Uredba (EU) 2017/625 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. ožujka 2017. o službenim kontrolama i drugim službenim aktivnostima kojima se osigurava primjena propisa o hrani i hrani za životinje, pravila o zdravlju i dobrobiti životinja, zdravlju bilja i sredstvima za zaštitu bilja, o izmjeni uredaba (EZ) br. 999/2001, (EZ) br. 396/2005, (EZ) br. 1069/2009, (EZ) br. 1107/2009, (EU) br. 1151/2012, (EU) br. 652/2014, (EU) 2016/429 i (EU) 2016/2031 Europskog parlamenta i Vijeća, uredaba Vijeća (EZ) br. 1/2005 i (EZ) br. 1099/2009 i direktiva Vijeća 98/58/EZ, 1999/74/EZ, 2007/43/EZ, 2008/119/EZ i 2008/120/EZ te o stavljanju izvan snage uredaba (EZ) br. 854/2004 i (EZ) br. 882/2004 Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva Vijeća 89/608/EEZ, 89/662/EEZ, 90/425/EEZ, 91/496/EEZ, 96/23/EZ, 96/93/EZ i 97/78/EZ te Odluke Vijeća 92/438/EEZ (Uredba o službenim kontrolama). Službeni list Europske unije L 95, str. 1–142.

EK, Europska komisija (2008b): Uredba (EZ) br. 1333/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o prehrambenim aditivima. Službeni list Europske unije L 354, str. 16.–33.

EK, Europska komisija (2008a): Uredba (EZ) br. 1334/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o aromama i nekim sastojcima hrane s osobinama aroma za upotrebu u i na hrani, te o izmjeni Uredbe Vijeća (EEZ) br. 1601/91, uredbi (EZ) br. 2232/96 i (EZ) br. 110/2008 te Direktive 2000/13/EZ. Službeni list Europske unije L 354, str. 34.–50.

EK, Europska komisija (2002): Uredba (EZ) br. 178/2002 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. siječnja 2002. o utvrđivanju općih načela i uvjeta zakona o hrani, osnivanju Europske agencije za sigurnost hrane te utvrđivanju postupaka u područjima sigurnosti hrane. Službeni list Europske unije L 31, str. 1.–24.

Pravilnik o ovlašćivanju službenih i nacionalnih referentnih laboratorija za obavljanje laboratorijskih analiza, ispitivanja i dijagnosticiranja na uzorcima koji se uzimaju tijekom službenih kontrola i drugih službenih aktivnosti (NN 33/24)

Zakon o hrani (18/23)

Zakon o službenim kontrolama i drugim službenim aktivnostima koje se provode sukladno propisima o hrani, hrani za životinje, o zdravlju i dobrobiti životinja, zdravlju bilja i sredstvima za zaštitu bilja (NN 52/21)

12. Rječnik

Data provider	osoba odgovorna za prijavu podataka u EFSA-u koja je službeno imenovana
FoodEx 2	standardizirani sustav klasifikacije hrane i prehrambenih proizvoda koji omogućuje dosljedno prikupljanje, razmjenu i analizu podataka o hrani unutar EU
Hijerarhija	strukturirani raspored parametara, kategorija i podkategorija unutar PARAM kataloga ili FoodEx 2 sustava
Kodiranje	dodjeljivanje jedinstvenih šifri ili identifikatora parametrima, uzorcima ili kategorijama hrane u sustavima poput FoodEx 2 i PARAM kataloga
PARAM katalog	centralni katalog parametara koji se prate u analizama hrane, uključujući kontaminante, VMPP tvari i aditive

13. Skraćenice

HAPIH	Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu
EFSA	Europska agencija za sigurnost hrane
CSH	Centar za sigurnost hrane
VMPR	Rezidue veterinarsko medicinskih proizvoda
EK	Europska komisija
MPŠR	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ribarstva
DPMR	Državni program monitoringa rezidua
GMO	Genetski modificirani organizmi
DIRH	Državni inspektorat Republike Hrvatske
AGoD	Advisory Group on Data
VNPSK	Višegodišnji nacionalni plan službenih kontrola
MZ	Ministarstvo zdravstva
VI	Veterinarska inspekcija
GVI	Granična veterinarska inspekcija
SI	Sanitarna inspekcija
GSI	Granična sanitarna inspekcija
HACCP	Hazard Analysis and Critical Control Points
RASFF	Rapid Alert System for Food and Feed
GM	Genetski modificiran
ACN	Alert and Cooperation Network
SSD2	Standard Sample Description ver. 2.0
DCF	Data Collection Framework
sDWH	Scientific Data Warehouse
NZJZ „A.Š.“	Nastavni zavod za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar“
HVI	Hrvatski veterinarski institut
VZ	Veterinarski zavod
RH	Republika hrvatska
EU	Europska unija
BR	Poslovna pravila
CERN	Europska organizacija za nuklearna istraživanja
ECHA	Europska agencija za kemikalije
EEA	Europska agencija za okoliš
EMA	Europska agencija za lijekove

EU-OHSA

Europska agencija za sigurnost i zdravlje na radu

14. Prilozi

Prilog 1. Mandat M-2010-0374

EUROPEAN COMMISSION
HEALTH AND CONSUMERS DIRECTORATE-GENERAL

Acting Deputy Director General

Brussels,
SANCO.E3/FV/md D(2010) 567226

Subject: Request for continued data collection and data analysis for nitrates, mycotoxins and dioxins and PCBs in food and for undesirable substances in feed.

Dear Ms Geslain-Lanéelle,

In recent years, EFSA has adopted many scientific opinions related to undesirable substances in feed and on nitrates, non-dioxin like PCBs and certain mycotoxins in food. For some of these opinions, specific data collection exercises have been launched. In the frame of official control and monitoring more occurrence data is being generated. It is appropriate that this data is collected into one database, collated and analysed. Article 23 (and 33) of Regulation (EC) 178/2002 laying down the general principles and requirements of food law, establishing the European Food Safety Authority and laying down procedures in matters of food safety¹ entrusts the European Food Safety Authority with this task.

The integration of newly generated data into existing databases on occurrence data (e.g. dioxins and PCBs) and the creation of new occurrence databases (e.g. *Fusarium* toxins in feed and food) in the field of contaminants in feed and food on a permanent basis will ensure continuity of data collection. This would also enable EFSA to access accurate data when quick action is required to handle urgent requests for scientific opinions/statements e.g. in case of contamination incidents and/or requests for scientific opinions where scientific assessments are needed within a short period and separate calls for data would require too much time.

¹ OJ L 31, 1.2.2002, p. 1

Ms Geslain-Lanéelle
Executive Director
European Food Safety Authority
Largo N. Palli, 5 A
I - 43100 Parma

Furthermore, it is expected that the set up of these permanent data collection exercises will stimulate the generation of occurrence data in accordance with the standard sample description for feed and food and the electronic transmission of data in the appropriate reporting format².

The permanent data collection exercises could in principle encompass the whole field of contaminants in feed and food. However, to focus the work, it is appropriate also for the competent authorities and stakeholder organisations which have to provide the data, to identify specific topics for which a permanent occurrence data collection exercise is to be set up. Several requests for data collection were already addressed by the Commission to EFSA e.g. on heavy metals, furan, acrylamide in food, etc. In annex to this letter, several topics which have not yet been the subject of a specific request are identified with an indication of priority/importance for the Commission services.

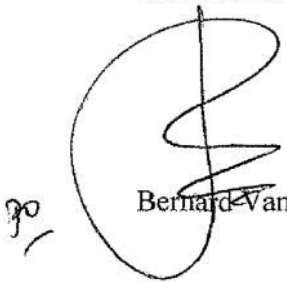
The following tasks are related to data collection:

- publication of a report on regular basis (every 2 years) per topic. The report should contain, besides an analysis of the received data, also recommendations for improving data collection on this topic and ensure, in co-operation with the Commission services, the appropriate follow up to these recommendations;
- provide assistance/support/information to the Commission services based on ad hoc requests related to the occurrence data present in the database. Such requests might involve negotiations of timelines should they require the use of significant resources from EFSA.

It goes without saying that the use, disclosure and re-use of data collected in the frame of this request are subject to the rules as agreed by the Standing Committee on the Food Chain and Animal Health at its meeting on 19 May 2010³.

My services remain at your disposal for further information. On this matter, you can contact Mr Frans Verstraete who is responsible for this dossier in regards to legislation, and Ms Marina Marini who is the relevant contact point in the unit in charge of relations with EFSA. Their respective phone and e-mail addresses are indicated below.

Yours sincerely,

Bernard Van Goethem

² <http://www.efsa.europa.eu/en/datexcallsfordata/datexsubmitdata.htm>

³ http://ec.europa.eu/food/committees/regulatory/scfcah/toxic/index_en.htm

Contact persons: Mr F. Verstraete (+32 2 29 56359) frans.verstraete@ec.europa.eu
Ms M. Marini (+32 2 29 93307) marina.marini@ec.europa.eu

Enclosure: Annex with specific topics for which a permanent occurrence data collection exercise is requested

c.c.: P. Testori Coggi, S. Giraud, M. Valletta, L. Terzi, E. Poudelet, M. Flueh, W. Penning, R. Vanhoorde, M. Marini, A. Brouw, F. Verstraete.

**SPECIFIC TOPICS FOR WHICH A PERMANENT OCCURRENCE
DATA COLLECTION EXERCISE IS REQUESTED**

Topics with priority

Nitrates

Nitrates in vegetables and other food commodities

Mycotoxins

Aflatoxins in feed (aflatoxin B1) and food (aflatoxin B1 and aflatoxin total)

Ochratoxin A in feed and food

Deoxynivalenol (and acetylated derivatives) in feed and food

Zearalenone in feed and food

Fumonisin in feed and food

Patulin in food

T-2 and HT-2 toxin in feed and food

Nivalenol in feed and food

Ergot alkaloids in feed and food

Dioxins and PCBs

Dioxins and dioxin-like PCBs in feed and food

Non dioxin like PCBs in feed and food

Inherent plant toxins

Pyrrolizidine alkaloids in feed and food

Glucosinolates in feed

Tropane alkaloids in feed and food

Opium alkaloids in poppy seeds

Other topics

Other undesirable substances in feed regulated by Directive 2002/32/EC of the European Parliament and of the Council of 7 May 2002 on undesirable substances in feed⁴

Inorganic contaminants

Arsenic (inorganic and total)
Cadmium
Fluorine
Lead
Mercury (methyl mercury and total mercury)
Nitrite

Inherent plant toxins

Free gossypol
Hydrocyanic acid
Theobromine

Organochlorine compounds

Aldrin
Dieldrin
Camphechlor
Chlordane
DDT
Endosulfan
Endrin
Heptachlor
Hexachlorobenzene (HCB)
Hexachlorocyclohexane (HCH - alpha, beta and gamma isomers)

Contaminants not yet regulated by EU legislation

Inorganic contaminants

Melamine and structurally related compounds (cyanuric acid, ammeline and ammelide) in feed and food

Inherent plant toxins

Ricin in feed
Abrin in feed
Croton I in feed

⁴ OJ L 140, 30.5.2002, p. 10

